

Náš rod

LETO V

7

1933-34

Rešitev ugank v 6. številu:

KRIŽANKA »GOLOBA«. Vodoravno: 1. zob, 3. Rab, 5. Ogrci, 7. Krim, 10. Krava, 11. slanik, 12. Reza, 13. trebuch, 15. gib, 16. krap, 17. ta, 18. skrb, 20. moka, 21. km, 23. ali, 24. gora, 25. kraljiček, 29. kip, 30. Francija, 31. Ture. — Navpično: 1. Zagreb, 2. obraz, 3. Rok, 4. minuta, 6. iva, 7. klepar, 8. Rab, 9. Miha, 11. srakoper, 12. Ribičič, 13. Trogir, 14. os, 15. grlica, 16. km, 19. Kajn, 21. Krf, 22. Mara, 26. la, 27. ej, 28. kaj, 29. Kum.

MOZAIK: Rok, bandit, tango, jadra, duplo, vrba, hanžar, izlet, leto, rana, otok, Zagreb, Dunav, sreda, davek. **Narodna pregovora:** Rana ure, zlata ura. Kdor laže, ta krade.

Izžrebani so bili:

1. Franc Pokorn iz Hoterderšice pri Logatcu — prejel je aktovko. 2. Zdravka Urh iz Maribora — je prejela prtiček za ročno delo. 3. Zdravko Gabrovšek iz Vranskega — je prejel mladinsko knjigo.

»Naš rod« izhaja v Ljubljani osemkrat med šolskim letom in ga prejemaajo naročniki »Mladinske matice«, ki plačajo letno naročnino za list in publikacije »Mladinske matice« Din 22'50, v 9 mesečnih obrokih po Din 2'50.

List izdaja »Jugosl. učiteljsko združenje« — sekcija za Dravsko banovino v Ljubljani, zanjo odgovarja Ivan Dimnik.

Glavni in odgovorni urednik Josip Ribičič.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani, zanjo odgovarja Franc Štrukelj.

Ksenija Prunkova:

Tička si izbira poklic

Tička ni več tak otrok. Nima več le štirih let, ne, ima jih že pet in pol. Premišljuje že celo o svojem bodočem poklicu.

Včasih pravi, da bo učiteljica. Mama in Micka ji pripovedujeta, kako lepo je v šoli. Kadar pa Tička v kuhinji nagaja in tik pred obedom sitnari z lačnimi željami, jo odpodi Micka z grožnjo: »Le čakaj! Ko prideš v šolo, te bo gospodična učiteljica postavila v kot, če boš tako sitna!«

To je tako imenitno: Gospodična učiteljica sme postavljati v kot, sme otrokom ukazovati in jih sme ošteti po mili volji. Tička pa tega nikoli ne sme, kadar pridejo k njej otroci na obiske, čeprav bi zaslužili.

Včasih pa pravi Tička, da bo mama. Ta poklic ima tiste vabljive ugodnosti kot prvi, poleg tega pa še mnogo drugih. Mama določa, kaj bo za obed in večerjo. Kadar bo Tička mama, bodo slednji dan rdeče jagode namesto dolgočasne juhe, nato pečen kostanj, kisle kumarice, paradižnikova omaka in čokoladna torta. Za zajtrk bodo suhe hruške, za popoldansko južino rožiči in rozine, za večerjo kumarčna solata in sirovi štruklji. To bi bile jedi, ki so Tički najbolj všeč, ne pa dolgočasne češpljeve kaše in ješprenček. —

Druga privlačnost materinskega poklica: Mame nosijo dolgo krilo. O, kakšen poseben občutek je to, če si Tička na skrivaj, ko ni nikogar doma, natakne mamino krilo. Z velikimi koraki hodi od zrcala do vrat, od vrat do zrcala. Vsa večja je in po petah bije ob slednjem koraku rob krila. Še si potem pokrije glavo z zelenim svilenim pajčolanom, ki sega do tal. Taka se vrti pred zrcalom, vsa blažena, se napihuje in ogleduje, se smehlja, kremži in govori sama s seboj. In potem zopet mogočno odkoraka proti vratom in ob pete bije dolgo krilo, — dokler je ne splašijo stopinje domačih, ki se vračajo. O biti mama, to je lepo. .

A biti mama, to za Tičko še ni dosegljivo. Tička je še majhna, mame so pa predvsem velike. In učiteljice so tudi velike! In dokler Tička doraste, bo treba še dolgo čakati. . .

Toda nekaj lahko Tička postane takoj, čeprav je majhna: svetnica. Babica ji je že toliko pripovedovala o svetnikih in svetnicah. Nekatere so bile čisto mlade, na pol otroci. In, biti svetnica, to je tudi prav lepo.

Vse svetnice, naslikane v knjigah, iz katerih pripoveduje babica zgodbe o svetnikih, in vse svetnice na podobicah imajo dolgo, do peta

segajoče, vihrajoče krilo. Na glavah imajo pajčolane in zlat soj, v rokah pa palmovo vejico. Vse imajo zamaknjen pogled, okrog njih plahutajo angeli. Svetnice so samotno živele v duplinah in stolpih, prebirale svete knjige in se pogovarjale z angeli. Potem pa so jim odsekali glavo, jih potopili sredi morja, žive zazidali, sežgali ali pa so jih vrgli levom.

O, kako bi si Tička lepo uredila! Babica bi ji gotovo posodila eno svojih čipkastih, spodnjih kril. Navadni Tički bi ga seveda ne dala, ampak Tički-svetnici ga bo že, saj babica visoko ceni vse svetnice in svetnike. No, če bi ga pa babica ne posodila, Tička lahko obleče svojo spalno dopetačko, saj je tudi precej dolga. Pajčolan že ima, za palmovo vejico pa poprosi gospo Matildo, kadar pojmeta z mamo k njej na obiske. Gospa Matilda ima umetno palmo v svoji sprejemnici. Z zlatim sojem je težje. Kje neki so ga dobile svetnice? Ali je iz lepenke, ali iz pozlačene žice, ali so jim ga angelci prinesli? Najbolje bo, če se Tička zanj priporoči sv. Miklavžu.

Ko bo vse to imela, pojde v samoto. Postavila si bo uto ob morskem bregu. Ne, še raje na vrhu Višelnice na Gorenjskem. To je nizek griček, blizu tiste vasi, kamor hodi Tička z mamo na počitnice. Uta bo iz fižolovih prekel, katerih se bo ovijal rdeče cvetoči fižol. V kotu bodo postavljene jaslice. Znotraj bodo stene obložene s svetimi podobicami. V obiske bodo hodili angelci, tisti, ki jih je samo glavica in perutnice; o, morda bodo celo gnezdili v cvetočem fižolu!

In potem bodo prišli rablji in ji bodo odsekali glavo. Ne, to morda preveč boli. Potopili jo bodo. Pa to tudi ni prijetno, ko je morje tako slano! Tička to dobro ve, ker se že uči plavati. Bolje je, da jo živo zazidajo v stolp, to vsaj ne boli. Ampak tam bo dolgčas in tema in pajki. Huuu! Ne, zazidali je ne bodo, pa tudi sežgali ne, ker bi to preveč peklo. O veliki noči, ko je mama pekla potice, se je Tička smukala okoli štedilnika in se opekla. U, to strašno skeli! — Če bi jo vrgli levom? Pa, če bi jo levi res raztrgali? Kako bi mama jokala in babica in Micka. Ne, najbolje bo, da jo vržejo zmaju, kakor sveto Marjeto. Potem bo prišel sveti Jurij in jo bo rešil. Da, tako bo! In potem bo ž njim svatba, in Tička bo mama in bo lahko postavljala otroke v kot in jih po mili volji oštevala in bo nosila dolga krila in za obed bodo slednji dan rdeče jagode namesto dolgočasne juhe...

Zjutraj so si delili brašno, da ga znosijo v kočo pri jezerih. Pastir Cene, ki je pasel živino iz spodnjega konca vasi, je takoj izjavil, da ne more iti, ker je sam in ni nikogar, ki bi ostal pri živini. Sirar Vorenc tudi ni mogel z doma, ker mleko ne čaka, drugega pa ni, ki bi znal z njim ravnati.

Ostal je le še Lipe in pa obe planšarici. Rešče se je izgovorila, da še nikoli ni prenašala kaj takega po svetu, pa tudi zdaj ne bo in je odšla. Tudi Cila se ji je hotela pridružiti, toda Joza jo je ustavil. — »Snoči si imela tak jezik in si zmerjala fanta, da hoče vse sam požreti. Zdaj bo dobršen kos ostalo tudi zate, zato se ne smeš izmuzniti.«

»Saj se ne bom«, je Cila odgovorila.

Pričela je pripravljati nahrbtnik in tlačiti vanj stvari. Že je bil poln, pa je še gledala, kam bi še mogla kaj stlačiti.

»O, ta Cila«, se je smejal Joza, ko sta nosača izginila za ovinkom. »Sama jeza jo je in zadirčnost, srce pa ima ko iz voska.«

Res je imela planšarica srce ko iz voska, Joza niti vedel ni, kako rada je drugim pomagala. Ne samo do pol pota, prav skoraj do kočje je pomagala Lipetu nositi.

Lipe se ji je veselo zahvalil in si znova oprtal svoj nahrbtnik. Počasi je stopal po strmem bregu, pot mu je lil curkoma preko obraza, toda opoldne je bila vsa zaloga živil pri oskrbnici Mini v koči.

Oskrbnica Mina je bila vsa vesela, ko je dobila novo zalogo. »Skrbelo me je že«, je govorila Lipetu. »Letos imam gostov kot še nikoli, kar pomnim. Saj pa je tudi vreme, vreme!« Zadovoljna je potrepala Lipeta po rami pa mu k zasluženi plači primeknila še celega kovača. »Drugič le še prinesi,« je rekla, »saj bom kmalu zopet rabila.«

Res je bilo v koči polno ljudi. V gručah so sedeli okoli lesenih miz zunaj na verandi ali spodaj na trati. Lipe jih je začuden gledal. Moški so imeli hlače komaj za pedenj, sama irhovina se je videla v vseh mogočih barvah. Tudi ženske so bile v hlačah, samo napol oblečene, in so se sončile po zeleni trati. »Oh, kakor cigani so«, si je Lipe govoril in si natihem predstavljal, kako lepo so ti možje in te žene oblečene, ko pridejo domov v mesto. Tam ob potoku se je umivala mlada gospodična, vitka je bila in vsa nežna, komaj je odrastla otroškim letom. Skrbno si je umila obraz in roke v sveži vodi nato pa je prišla pred kočjo, da se je še počesala in Lipe jo je videl, kako si je z nečim barvala ustnice, da so se ji bleščale ko škrlat. Tega Lipe zares ni razumel. Vse drugo že: da so bile lahko oblečene in so se sončile, toda da si v

planinah mažejo in ličijo obraz, tega pa ne. Moj Bog, kako čudne navade imajo nekateri ljudje!

Ogledal si je obe jezери in šel nato še za kočo, koder je tekel mimo bistri potok, ki se je zlival v jezeri in ju namakal. Tam na trati je stala večja gruča planincev, sredi med njimi pa starejši, suh gospod. Vsi so se gnetli okoli njega in se glasno čudili. Lipe se je pridružil gruči in se zavzel. Gospod je imel pred seboj same kače. Pa ne belouške, o, kaj še, strupene gade in modrase je stresal iz velike vreče. Gledalci so se preplašeni umikali kačam, ki so se vile po trati in skušale ubežati. Toda budno oko je pazilo nad njimi. Kakor hitro se je katera le nekoliko oddaljila, že jo je pritislila precepljena palica za vrat in jo zmašila nazaj v vrečo. Skoraj so bile vse kače znova v vreči, le eno si je gospod obdržal. Ljudje so ga zopet obstopili. On pa je vzel kačo za rep in jo dvignil kvišku. Kača je jezno sikala in se ovijala okoli lastnega telesa. Gledavcem je zastala sapa. Le gospod, za profesorja so ga klicali, je ostal miren in brezbrizen. Že se je kača bližala njegovi roki; glavo je držala pokonci. Zdaj bo usekala s strupenimi zobmi po plenu. Toda tisti hip, ko je že nagnila glavo, je žival mahoma odnehala, glava je odskočila nazaj. Profesor se je veselo nasmehnil in spravil modrasa v vrečo k drugim kačam.

Vsi so občudovali profesorja. Kakšen pogled mora imeti, da se ga je žival ustrašila! Spraševali so ga, on pa se jim je samo veselo smejal. »Kaj takega si pač nihče med vami ne upa?« jih je vprašal, ko je že zavezoval vrečo.

»Jaz že«, se je oglasil nekdo med navzočimi. Vsi pogledi so se obrnili proti njemu. Bil je Lipe. Skromen in majhen je stal ob strani in rdečica mu je zalila obraz. Sram ga je bilo, ker mu je nehote ušla skrivna misel.

Profesor ga je ostro pogledal. »Ti, da si upaš?« »Kdo pa si ti?«

»Pastir. Tam s planine.« »Na kraju.« Živila sem prinesel v kočo.«

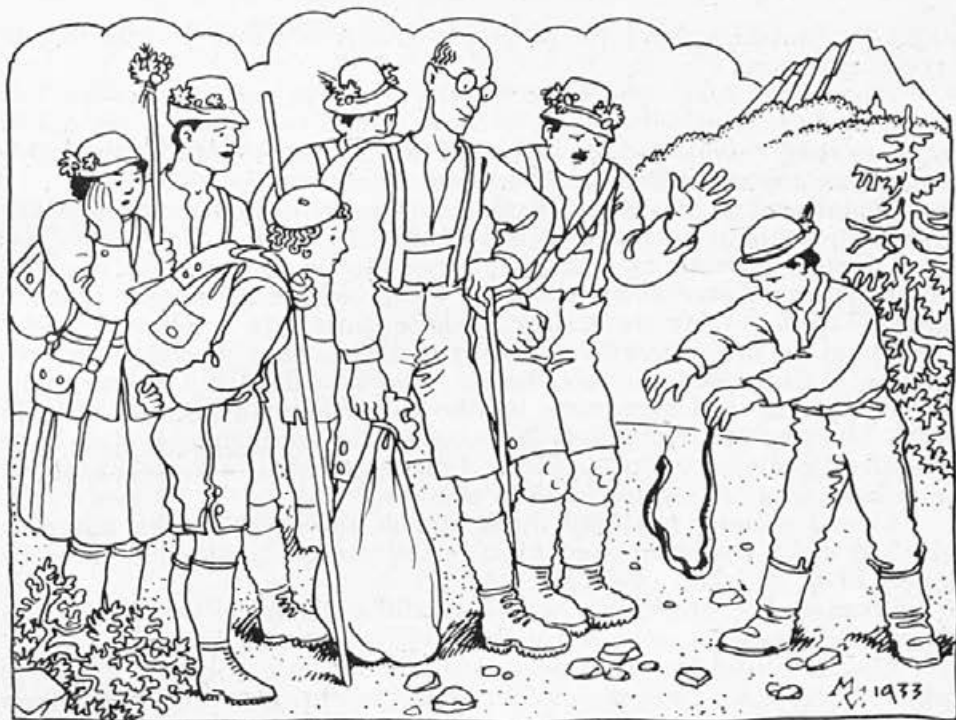
»Praviš, da se ne bojiš gada? Si že imel kdaj katerega v roki?«

»Tisto še ne. Pa vseeno si ga upam isto ko vi in me ne bo pičil.«

Profesor se je približal Lipetu in ga še enkrat vprašal: »Ali bi res poskusil? Ali tudi veš, da je modras star, da ima v zobeh strupa, od katerega bi umrla dva močna človeka, ne samo takle fant, kot si ti.«

»Seveda vem, da je modras strupen. Vem pa tudi, da me njegov strup ne bo ubil, ker me ne bo pičil. Kar sem ga dajte!«

Profesor je razvezal vrečo in privlekel iz nje v precepu debelega modrasa. Položil ga je na tla, toda še preden je snel palico, je kačo že prijel Lipe za rep in jo držal kvišku. Žival se je dvigala, se pogajala kvišku in se pričela ovijati. Lipe jo je ostro gledal. Že se je žival bližala roki — zdaj — zdaj — vsenaokoli je vladala grobna tišina. Modras je sunil z glavo nazaj in zamahnil k strupenemu ogrizu. Toda hitrejši ko kača je bil Lipe. Drugo roko je imel ves čas pripravljeno, zdaj pa je ko blisk sprožil kazalec ob palec in zadel modrasa v glavo. Žival se je obrnila, to pa je bilo Lipetu zadosti. Ko s kleščami je prijel modrasa tik pod glavo, da se žival ni mogla obrniti in ga spravil v vrečo.

Gledavci so pričeli burno ploskati. Profesor pa je pristopil k Lipetu, ki je stal ponosen in srečen sredi vseh teh ljudi, in mu rekel: »Fant, ti pa nisi kar tako. Izmed vseh teh gospodov in gospe si bil ti edini, ki me je opazoval, kako sem jaz delal. Iz tebe bo še kdaj kaj. Kadar boš v stiski, se lahko name obrneš, če bom še živ. Za danes ti pa pravim, da s kačami ne delaj več takihle poizkusov!«

»Jih tudi ne mislim«, je Lipe hitro odgovoril. »Ampak tisto, kar ste rekli o stiski, si bom pa zapomnil. Če kdaj ne bom vedel ne kod ne kam, bom prišel vam pomagat kače lovit. Saj me boste vzeli za pomočnika, kaj?«

»Bom. Še danes, če hočeš, lahko ostaneš pri meni. Se pravi, če nimaš kod drugod posla.«

»Imam. Nazaj na planino moram, pastir sem. Pogodba me veže.«

Pozdravil je in počasi odšel. Ostali so gledali za njim, mu klicali v slovo in mahali z rokami. On pa je mirno stopal po stezi mimo koč, pobral na verandi svoj nahrbtnik in se odpravil nazaj proti planini.

Počasi je stopal po ozki stezi in nikamor se mu ni mudilo. Spodaj v nižini, ki je ležala sredi med dvema bregovoma, sta ga srečala dva orožnika. Ustavila sta ga in vprašala, če je kod srečal velikega, razcapanega moža, ki je imel roko ali nogo obvezano. Lipe se je začudil: »Nak«, je odgovoril, »nikogar nisem videl ne srečal vso pot.«

»Odkod pa prihajaš?« sta hotela zopet vedeti orožnika.

»Od koč«, je pojasnil Lipe. »Pa tudi tam ni bilo človeka, kakršnega vi iščete.«

»Že prav«, je rekel eden izmed orožnikov. »Neki divji lovec se skriva po tej dolini. Kdor ga naznani orožnikom, dobi tisoč dinarjev

nagrade. Šumska uprava jih razpisuje. Odpri oči, fant, morda je tebi sreča namenjena.«

Lipe ni nič rekel, ampak je nadaljeval svojo pot. Šele ko sta bila orožnika že tako oddaljena, da ga nista mogla več videti, se je obrnil nazaj in rekel: »Nak, tistega jurja moj žep že ne bo videl. Denar imam rad, če ga pošteno zaslužim, takega pa ne maram.«

Nadaljeval je svojo pot. Prekoračil je globel in zdaj ga je steza vodila ob pobočju po bregu na oni strani.

Ob stezi so rastle maline. Lepe rdeče jagode so ga zvale in pričel jih je obirati. Tako lačen je bil, že vse popoldne ni ničesar jedel in sladke jagode so mu šle v slast. Čedalje globlje je prodiral v goščo.

Tedaj se mu je zazdelo, da sliši pritajen šum. Posluhnil je: res šum se je bližal čedalje bolj. Kakor bi si kdo delal pot skozi goščo.

Počenič je med grmovjem in tiho čakal. Šum je prihajal bliže in bliže. Lipe je čutil, da ga loči le še ozek grm od neznanca. Rad bi se dvignil in pogledal preko grmovja. Toda še preden je mogel vstati, se je pokazala na oni strani človeška postava.

Lipe je začuden vzkliknil. Širok klobuk, raztrgana obleka, namazan obraz in roka v obvezi: pred njim je stal mož iz njegovih sanj, divji lovec, ki so ga iskali orožniki.

Neznanec je prestrašen obstal, zakrilil z rokami in vzkliknil: »Tak zopet ti!« potem pa se je obrnil ko divji in vzela ga je gošča.

Lipe je obstal ko pribit na mestu. Gledal je v grmovje, kamor je izginil tujec. Nato pa si je položil roko na oči in solza mu je pripolzela po licu.

»Sveti Bog! on je, on,« je zavzdihnil in glasno zaklical: »Urh, Urh!«

* * *

Ko je minila poletna vročina in so nastopili jesenski mrazovi, so pastirji spravili živino v dolino. Lipe se je nerad poslovil od planine, saj je tu preživel tako lepe dneve in toliko je doživel. Pa vendar se mu je mudilo domov k materi.

Mračen deževen dan je bil, ko je stopil Lipe proti večeru v borno kočico nad vasjo. Mati ga je čakala že na pragu, ga prisrčno objela in stisnila na prsa.

»Lipe, moj dragi dečko«, je hitela in solze so ji zalile oči.

Lipe je bil neizmerno srečen. Ponosno je stegnil roko v žep in privlekel iz njega nekaj skrbno v papir zavitega. Položil je tisto reč na mizo in jo razvil pred materjo. Trije metulji so ležali na mizi, trije stotaki.

Mati jih je gledala in se jim ni mogla načuditi. »Jej, koliko si zaslužil,« je sklepala roki in z bleščečimi očmi gledala sina.

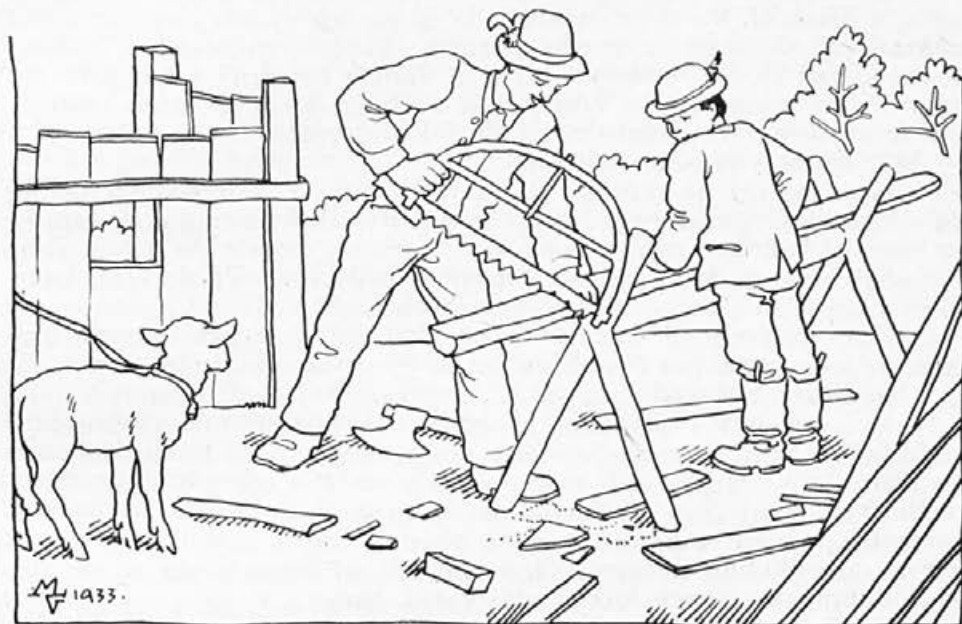
»Veš, dva metulja mi je dal stric,« ji je Lipe razlagal, tretjega sem si pa postrani zaslužil. Ampak, veš, to vse ni še nič. Tudi jančka dobim, veš. Cepun mi ga jutri pripelje, ker sem mu takrat na planini ovčke rešil.«

In na široko ji je pripovedoval, kako je bilo tistega strašnega dne pod Bogatinom. Mati ga je poslušala, se mu čudila in trepetala ob njem, ko ji je pravil o tistih strašnih trenutkih, ko ga je zbegani oven vlačil za seboj nad strmim breznom. »In veš,« je pristavil, ko je končal svojo povest, »Urh mi bo pa hlevček napravil za jančka. Sam mi je obljubil.«

»Urh,« se je začudila mati. »Le kako je to mogoče? Saj ni nikoli kaj prida maral zate. Vedno te je grdo gledal, o dobro sem opazila to.«

Lipe je pomislil za hip. Ali bi povedal materi, kaj je bil doživel v planinah. Premislil je, da je njegova mati tako dobra in nikomur še ni žalega storila, kar se on spominja, pa tudi Urha ne bo izdala.

In je povedal materi vse, kako se je srečal v planinah z Urhom. Mati ga je začudeno poslušala, potem pa se je globoko zamislila. »Ubogi Urh,« je vzkliknila, »in ubogi Balant.«

Drugi dan je res pripeljal Cepun obljubljenega jančka. O, kako ga je bil Lipe vesel! Miloval ga je in božal in najslajše detelje mu je poiskal po travnikih in senožetih in ko se je na večer tega dne zares oglasil še Urh v njih kočici in mu pričel postavljati hlevček, je bil presrečen. Ko veverica je skakal okoli njega, mu donášal zdaj deske, zdaj kladivo, zdaj žeblje, kar je zahteval Urh, samo da je šlo delo urneje od rok. Vmes sta se tudi marsikaj pogovorila in Urh ga je tako po ovinkih spraševal o divjem lovcu, ki so ga orožniki iskali po planinah, da se Lipe ni mogel kar nič več potajevati in je bratrancu vse povedal, kako ga je onega dne v tisti gošči spoznal. Urhu je bilo res da malo nerodno, toda videl je, da se z Lipetom da pogovoriti in mu je vse priznal, kako se je skozi teden dni skrival po hosti in ga je Jozva preskrboval s hrano, dokler se mu ni rana zacelila in je mogel spet v dolino.

»Veš, hudo je, če človeka takole prime, pa se ne more ustavljati« je rekel h koncu, »ampak zdaj sem sklenil, da dam tej strasti za vedno slovo. Puško sem zakopal in nikoli več ne pojdem ponjo, naj kar počiva, kjer je.«

* * *

Zima je minila in prišlo je poletje. Lipe je bil zopet Hodnikov pastir v planinah in je zopet zaslužil lepe stotake in še jančka povrhu. Zdaj je imel že dva in ju je skrbno pasel, poletni na planinah poleg druge črede, jeseni pa doma po sočnih bregih in gorskih obronkih. Za zimo pa jima je nasušil v letnem času sočne mrve in detelje, ki mu jo je podaril stric Balant.

Še ena zima je minila in znova je prišlo poletje in Lipe je bil zdaj res že pravi pastir. Joza ob njem že ni imel več mnogo dela. Mimogrede je tudi prenašal hrano v kočo pri jezerih in si marsikakega kovača prislužil. Pa se je zgodilo, da je na teh svojih nošnjah zopet enkrat trčil skupaj z onim profesorjem s kačami, za gospoda Jankota so ga klicali ljudje. Gospod Janko je Lipeta pri priči spoznal in mu zadovoljno pokimal. »No, fant, kaj je s teboj? Ali si še vedno pastir?« mu je rekel in spraval debelega gada v svojo vrečo.

»Še vedno,« je odgovoril Lipe.

»Hm, saj nič ne rečem,« je odvrnil profesor, »ampak zdi se mi, da si nekoliko preveč bistroumen za pastirja. Jaz na tvojem mestu bi se poprijel kakega drugega posla.«

»Saj bi se ga tudi jaz rad,« je odgovoril Lipe. »Pa ne vem, kako bi to napravil. Veste, od planin se ne bi rad ločil.«

»Hm,« je pomislil gospod Janko. Pritisnil si je prst na zgubano čelo, pa jo je našel čez čas. »Hm, jaz bi že vedel poklic zate, samo...«

Nestrpno je dregal Lipe vanj: »Samo..., kaj je tisto samo?«

»Veš, pri nas v planinah bi rabili nekaj izkušenih, izobraženih vodnikov. Takih, ki poznajo vsako ped naših gora, ki imajo ljubezen do planin, pa obenem tudi nekaj vedo o sestavu teh gora, o njenem rastlinstvu, o njenem živalstvu, da bi mogli biti tujcem, ki čedalje pogosteje in raje zahajajo v naše planine, zares vodniki, ne samo telesni, ampak tudi duševni. Ti, se mi zdi, bi bil zato, če se ne boš izpridil, ampak ostaneš, kakor zdaj kažeš. Samo...«

»Nu kaj, samo,« je bil Lipe zdaj že nejevoljen.

»Izobraziti bi se moral, v šole bi moral nekoliko, morda za nekaj časa tudi v tujino, da se priučiš jezikom in vsemu drugemu, kar bi bilo za tak poklic potrebno. Za to pa, vidiš, fant moj, je treba denarja.«

Lipe ga je obupno pogledal. Ne, denarja on nima. To, kar čez poletje na planinah zasluži, je komaj toliko, da se z materjo čez zimo preživita, seveda s tem, kar si še ona sama pridobi.

Gospod Janko je videl njegov obupani obraz. Zopet je pritisnil prst na zgubano čelo in se znova zamislil. »Jo že imam, nič ne obupuj,« mu je rekel, ko je odtegnil prst in si zopet zravnal gube. »Tista misel o vodniku je bila dobra. Zdaj sam vem, da je bila zelo dobra. Takega vodnika moramo dobiti. Nič ne skrbi. Nekaj stotakov, najbolje celega jurja, si moraš sam preskrbeti. Kako, to je tvoja skrb. Dosti si že star, da misliš na to. Drugo ti bom pa jaz oskrbel v mestu. Čemu pa imamo planinska in tujsko prometna društva? Tudi vodniško vprašanje spada v njihovo skrb. Da, da, ta bo prava,« se je veselo tolkel ob kolena, »tako mora biti. Leto osorej bom zopet tu in do takrat ti bom vse oskrbel. Ti pa se pripravi s svojimi stotaki.«

Dvignil se je in ko mlad dečko zdirjal preko skalnate steze. Lipe ga je gledal in rad bi bil stekel za njim, toliko ga je imel še vprašati; pa stari profesor mu je samo zamahnil z roko in že je izginil za ovinkom.

Po tem dnevu sta Lipe in Joza večkrat ležala skupaj v sočni travi in razmišljala, kako bi prišla do onih stotakov, o katerih je govoril stari profesor. Nobena prava jima ni prišla na um. Joza je menil, naj bi Lipe poprosil strica Balanta, da bi mu pomagal, toda Lipe o tem ni maral nič slišati. Saj bi Urh gotovo založil dobro besedo pri svojem očetu, ampak to bi izgledalo kakor izsiljevanje zdaj, ko je vedel za tisto njegovo skrivnost. Tega pa Lipe ni maral. Da bi zamenjal službo, je zopet menil Joza, saj so mu nekateri kmetje ponujali že več plače, kakor mu jo Balant plačuje. »Ne,« je zopet zmajal z glavo Lipe, »to ne bi dosti pomagalo. Tistih par kovačev, ki bi jih v drugi službi več zaslužil, vendar ne bi nič pomenilo za takšno vsoto, ki jo rabi. In pa, saj mora do prihodnjega poletja denar že skupaj imeti, torej bi bilo že prepozno, tudi če bi hotel poslušati ta nasvet. Nič ni pomagalo, prej kot pa sta rešila to vprašanje, je bila jesen tu in sta morala z živino v dolino.

Ampak ko sta bila zopet v dolini in doma v Srednji vasi, še ni minilo teden dni, ko jo je Joza že našel.

»Jo že imam,« mu je rekel tistega popoldneva, ko se je Lipe zopet ves žalosten prikazal v njegovi kočici pod Studorjem. »Veš, prihodnjo pomlad kanijo povečati kočico na Kredarici, pa zdaj oddajajo les, da ga Bohinjci znosijo gori. Potegnili sem se tudi jaz za to nošnjo in oskrbnik Miha nama je odkazal skladovnico. Precej metuljev bova zaslužila.

Lipetu je kar sapa zastala, tako je bil presenečen in tako srečen.

»Seveda« je rekel, »jaz bom že prevzel delo, ampak počemu ti, saj tebi tega ni treba.«

»Tisto je pa moja skrb,« se mu je kratko odrezal Joza. »Tebe naj bo skrb le to, kako se boš k delu pripravil. Povem ti, da ne bo lahko. Prenašati težke deske in tramove preko strmih in dostikrat nevarnih potih na goro, to niso ravno mačkine solze.«

Tako sta Lipe in Joza postala gorska nosača. Za vso jesen sta se nastanila na Uskovnici pri prijazni planšarici Meti, o kateri so pripovedovali Bohinjci, da je kaj »grozno« dekle. In če Bohinjci pravijo za katero dekle, da je grozna, pomeni to, da je tisto dekle kaj brhko in zastavno. Meta jima je pripravila skromno ležišče na seniku za svojo kočico in obljubila, da jima bo kuhala vse dni, dokler bosta tovorila les na Kredarico. Le za nedeljo sta hodila domov v Srednjo vas, drugače pa sta vse dneve ostajala na Uskovnici.

Na Uskovnici sta našla ogromno skladovnico žaganega lesa, ki ga je oskrbnik njima odločil, da ga spravita v goro.

»Ti boš nosil tramove, ki so lažji, jaz pa bruna in deske,« je odločil Joza. »Zdi se mi, da bova zelo dobro hodila skupaj. Ti si še mlad, jaz pa šepam in nama bo obema korak enako spešen.«

Porazdelila sta si les, kakor je Joza odločil in Lipetu je skoraj upadel pogum, ko je stal pred ogromno skladovnico, ki je njega čakala, da jo spravi v goro.

»Hiteti bo treba,« je Joza odočal dalje. »Rad bi, da sva z vso zalogo vsaj pred snegom že na Tolški planini. Spomladi ne bova imela več kaj prida časa. Zgoraj bodo kaj kmalu pričeli z delom, kakor mi je pravil oskrbnik.«

Vsa Uskovnica je mrgolela nosačev. Med njimi je bil tudi Blažon. Začudeno je pogledal, ko je zapazil Lipeta, potem pa se je zaničljivo

namrdnil. Kamor je prišel in h kakršnemu delu se je pripravil, povsod je našel Lipeta. Povsod mu je hodil na pot. Prej je bil on v vasi najmočnejši, zdaj se pa že skoraj nihče več ni menil zanj.

Stari nosač Jaka je hotel Blažona podražiti, ker je vedel, kako sovraži Lipeta. »Dva mlečozoba fanta imamo zdaj med nami, sem radoveden, kateri bo dalje vzdržal. Stavim, Blažon, da te bo Lipe prekosil.«

Blažon je bil divji. »Oh, ta« je jezno pljunil predse, »koliko ga pa je? Stavim, da se bo že jutri vrnil k materi za zapeček. Saj pravijo, kakšen njen ljubljencek je in kako ga raznežuje. Krave že pase, ampak kaj je tisto. Tale les, to je nekaj drugega.«

Lipe ga je pogledal in ogenj navdušenja se mu je užgal v očeh. »Velja, Blažon«, je rekel, »pa staviva. Jaz svojega jančka, ti pa svojega kozliča, kdo bo dalje vzdržal. Ti, ki ga že sam rad piješ in že hodiš po hišah pabrkovat, koder kuhajo žganje, ali pa jaz, ki sem pijančev sin.«

Možaki naokoli so se ustavili. Vsi so bili na mah okoli njiju. Stava med fantoma, ki sta prav za prav še otroka, jih je zanimala.

Toda Blažon se je obotavljal. Škoda se mu je zdelo kozliča. Kaj če ga izgubi? Enkrat se je že poskusil z Lipetom, pa je bil on premagan. Kaj, če ga ta berač še v drugič dene v koš? Vendar pa so ga vsi možje gledali in pred njimi se ni mogel izmekniti. Moral je sprejeti stavo.

Potem je odšla vsa družba na delo. Drug je pomagal drugemu, da so si naložili svoje tovore, ta hlode, ta deske, ta tramove. Kakor križeva procesija se je vil sprevod preko gričev in senožeti naprej in naprej, više in više.

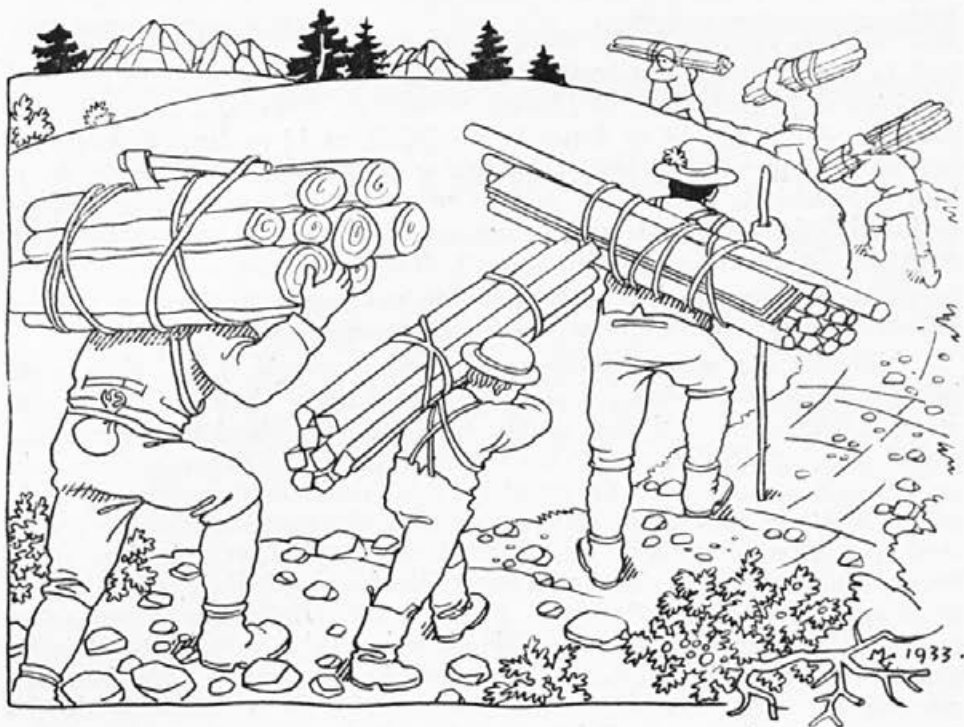
Lipetu je pomagal Joza, da si je naložil les na ramo tako, da bo laže nosil in ga ne bodo ostri robovi rezali v živo meso. Z vrvjo sta si povezala kup tramov skupaj in Lipe si jih je pogumno naložil na ramena. Prvič je bilo breme še lažje, z vsakim dnem pa bosta več nalagala. Potem si je Joza še sam oprtal svoja bruna preko ramen in uvrstila sta se med procesijo.

Blažon je hodil že pred njima. Skrivaj se je oziral nazaj, kje bi zagledal Lipeta. Ko ga je videl, kako je počasi stopal ob šepavem Jozi, se je zaničljivo obrnil do svojega soseda. »Ta dva do noči niti do srede pota ne prideta, če bosta tako koračila, kot sta začela; kje pa je še Toše?« In še bolj se je spešil, da bi se postavil pred vsemi temi možakarji in bi osmešil Lipeta, ko bo že davno pred njim na planini.

Lipe pa je počasi stopal zadaj in ni mu bilo do tekmovanja. Tovor ga je rezal v kožo, da ga je skelelo in peklo. Prelagal je breme z ramena na rame, pa nič ni pomagalo. »Niši še vajen,« ga je tolažil Joza, »počakaj, da se ti koža utrdi na ramenih, pa se boš smejal tem prekelcem, ki jih danes prenašaš. Trikrat tolikšno težo si boš naložil.«

O tem Lipe ni prav nič dvomil. Toda danes je bilo pa le hudo. In pa Blažon? Kje daleč je že pred njim. Kakor kaže, ga bo vendarle prehitel in on bo ob jančka. Težje breme si je naložil in še hitreje stopa ko on. Zavzdihnil je.

Joza je vedel, kam mu uhajajo misli, pa ga je pomiril: »Ne, za Blažona se ne skrbi. Kakor zdaj divja, mu mora prav kmalu zmanjkati sape. Mislim, da se ne bom dosti zmotil, če pravim, da dalje ko do srede poti danes ne bo prišel. In kolikor Blažona poznam, čez teden

dni ne bo vzdržal pri tem delu. Rad se širokousti, kadar je pa treba kaj storiti, se hitro zmuzne in pete pokaže.«

In res se stari Joza ni motil. Tri ure sta že hodila, počivala tu pa tam in prelagala težko breme z ramena na ramena, potem pa sta zagledala kraj steze zveženj tramov. Joza je skrivaj sunil Lipeta. »Ozri se naokolo, boš imel kaj videti.«

Lipe je postal in kradoma pregledal okolico. Tam izza nizkega grmovja je gledala v dan noga, obuta v težek škorenj. Lipe je ta škorenj že zjutraj videl, iz rjavega usnja je bil, zato si ga je zapomnil in ga je spoznal, da je Blažonov. Kar odleglo mu je in zdelo se mu je, da mu je zdaj tovor za polovico lažji ko preje. Hola, zdaj je bil na konju! Pogumno je zopet stopal za Jozo in šele čez dolgo časa se je ustavil, da si oddahne in si obriše znoj, ki mu je v debelih curkih polzel preko čela na lica in brado. Potem pa je zopet nadaljeval pot. Včasih, kadar se je spuščala navzdol, je čutil, kako mu sili breme preko ramen naprej, kadar pa se je dvigal navzgor, ga je zopet vleklo nazaj, da je komaj še vzdržal in mu ni noga spodrsnila po bregu. Začel je zaostajati. Videl je, da ne more več hoditi skupaj z Jozo. Nerodno mu je bilo, da ga je Joza moral vedno pogosteje čakati, pa mu rekel: »Seveda se moram še utrditi, ti pojdi kar naprej, jaz te bom že došel.«

Toda Joza o tem ni maral nič slišati. »Ne, prvič morava že skupaj hoditi. Nekatera mesta so tu nevarna. Pokazal ti jih bom in ti pomagal preko njih, da kam ne zdrkneš.«

Počila sta in potem nadaljevala pot. Nosači so jih prehitevali. Lipe jih je spraševal, če so kje videli Blažona. »Ne, ne,« so mu odkimali, Blažona niso videli nikoder. Zadnji, ki je prišel mimo, je povedal, da

se je Blažon vrnil na Uskovnico, pa bo jutri nadaljeval nošnjo, češ da ima za danes dosti. Časa ima tudi dovolj in Lipeta da bo že še prehitel.

Lipe se je nasmehnil. Dobro mu je delo, da je vzdržal in ni odnehal. Joza ga je silil, naj bi za danes še on nehal, pa bi za jutri prihranil ta kos poti, ki je najtežji, on pa bo takrat svež in spočit. Blažona da je itak že prehitel. Toda Lipe o tem ni maral ničesar slišati. »Nisem prijatelj hoje,« je rekel, »jutri bom moral to pot, ki sem jo že danes prehodil, še enkrat napraviti zastoj. Nak, tega ne.«

Joza se je nasmehnil. »Saj pravim, cel junak si. Ampak zdaj se pripravi, zdaj prideva do najnevarnejšega mesta.«

Naložila sta zopet tovore in pogumno stopala dalje. Kmalu sta bila pri nevarnem ovinku. Ozka steza, vsekana v skalo, je vodila nad strmim prepadom. Železna vrv je bila speljana ob skalah v varstvo potnikom. Lipe res ni vedel, kaj bi počel. Moral je držati tramove, ki so mu silili z rame, zdaj preko hrbta, zdaj preko prsi, zraven pa se je moral loviti še za železno vrv, da ni zdrknil v strašno globino. Ni si upal pogledati navzdol. Zamižal je, se oprijel vrvi in kar slepo prestavljal noge preko nevarnih mest. Vsako stopinjo je sproti otipal in jo preizkusil, da je bila varna. E, saj je bil vajen pečin in prepadov, gori pod Bogatinom se je vedno plazil preko njih. Ampak takrat je bil prazen, tu pa ga je tiščalo težko breme in mu jemalo sapo in ostro razsodnost. Celo večnost, se mu je že zdelo, da hodi, ko je dospel na vrh nevarnega mesta. Zdaj pa se je pričela pot navzdol, prav tako ali pa morda še bolj nevarna ko ona v breg. Če je bil prej negiben, trd ko lesen štor, je moral zdaj biti zopet gibčen ko mačka in upogibati noge in vse telo, da se je prilepil ob gladke skale. Znoj mu je silil v oči, da že skoraj ni nič videl, pa si ga ni mogel obrisati, ker ni imel nobene roke proste.

Kakor bi bil prišel iz pekla, tako si je oddahnil, ko je bil mimo strašnega ovinka. Joza ga je bodril in mu rekel: »Veliko vzdržiš fant, ej, kar ponosen sem nate.« Zdaj je bila pot lažja, še strmi breg gori pod Tolško planino sta prehodila in sredi popoldneva sta bila že na vrhu.

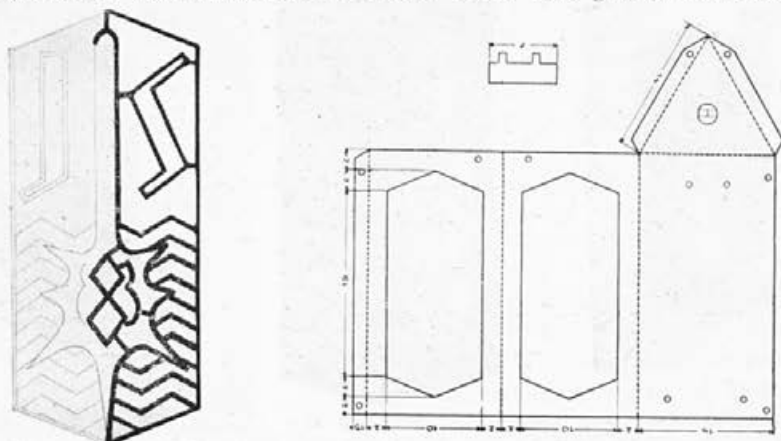
Lipe se je truden opotekel. Tovor je spustil z rame, da se je zakotalil preko ravnine. Kakor je bil dog in širok se je zleknil v mehko travo in ni se zmenil za nikogar več. Nosači, bila jih je že dolga vrsta, ki so prišli pred njim na planino, so ga obstopili, ga občudovali in zbijali šale. Njemu pa vsega tega ni bilo mar, samo počiti je hotel, počiti. Kar za vedno bi ostal tukaj in se nikoli več ne bi vrnil nazaj v dolino.

Pa se je bilo le treba vrniti, zakaj vsaka pot pelje končno vendarle navzdol. Dolgo sta počivala z Jozom, sonce se je že začelo nagibati v zaton in je obsevalo v rdeči zarji sive pečine Tolšca, ki se je dvigal ravno nad njima. Lipeta je prevzelo zadovoljstvo. Zavedel se je, kakšno težko breme je zmagal, in je radosten zavriskal. Glas mu je bil hripav in udušen. Ljudje so se mu smejali, njemu pa ni bilo mar za to. Vesel in zadovoljen se je vračal v dolino.

(Se nadaljuje.)

Znaki Podmladkov

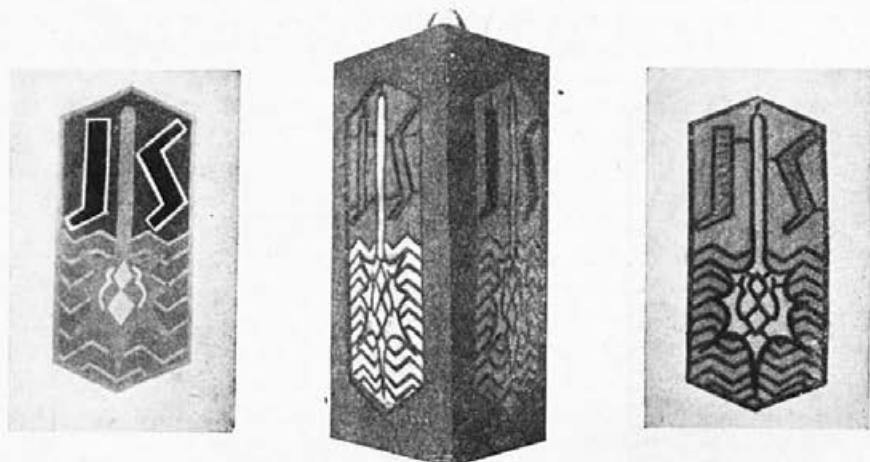
Na močan risarski papir narišemo s svinčnikom najprej znak J. S. v primerni velikosti (10/23 cm). Nato pa vse obrise prevlečemo s tinto ali še bolje s tušem in redisperesom 3 mm. Z redis prevlečemo črke tako, da teče lopatica (konica) peresa vedno po sredini svinčnikove črte. Kakor vidite na sliki (prevlečena je samo ena stran risbe, da vidite, kako se dela) dobimo na ta način prav krepko izvlečeno risbo. Zdaj pa vzamemo oster nožek, položimo risbo na kos šipe in izrežemo ob zunanjih straneh debelih črt ves papir, ki ni črno prevlečen (na sliki levo spodaj). Če imate oster nož gre delo hitro izpod

rok, paziti je le, da nožek ne uide čez črto in je ne prereže. Črki J in S, kakor tudi vstavek sredi buzdovana, bi pa izpadli, če jih ne bi zvezali z mostički, ki jih drže na svojih mestih. Mostičke postavimo tako, da dobro drže in ne motijo podobe. Ko je vsa podoba izrezana pobarvamo s tinto ali tušem tudi debelino papirja, ki se vidi pri vsakem izrezu bela. Tako zakrijemo vse belote sprednje strani. Nato položimo kos rdečega svilenega papirja na izrezano črko J in s prstom pritismo ob njenih robovih. Na mehkem svilenem papirju se odtisnjeni robovi dobro poznajo in kak mm od njih izrežemo svileni papir. Na spodnji beli strani polepimo rob črke J in položimo nanj svileni papir. Paziti moramo, da papir nikjer ne gleda preko zunanjih robov črke. Enako podložimo drugo črko, le da delamo odtiske kar na beli strani in nam ni treba vedno obračati lista. Ko podložimo moder papir preko neba, ga ne smemo prilepiti kar preko črk, ker bi se videle potem le vijolčaste in ne več rdeče in je treba tudi v svilenem modrem papirju izrezati črki in zgornji del buzdovana. Da si olajšamo delo, prevlečemo vsako polovico zase, kar se od spredaj itak nič ne pozna. Na enak način podložimo tudi morje in buzdovan.

Take lampione, ki jih obešamo lahko v sobah ali pa rabimo pri razsvetljavah na prostem (srednja slika) delamo tako-le: Najprvo moramo ugotoviti obliko, ki je za naš transparent kolikor

mogoče ugodna. Meni se zdi tristrana prizma (streha, postavljena pokonci) v ta namen najprikladnejša, ker je treba samo dva transparenta — se zelo prilega znaku, ki je na obeh koncih priostren — in ker je njegova sestava zelo priprosta. Naša prizma (lampijon) sestoji iz treh pravokotnikov in spodnje osnovne ploskve, ki je enakostraničen trikotnik (slika 3). Za znak, ki je 23 cm visok in 10 cm širok bodo obstranske ploskve na vsaki strani po 2 cm širše, torej ima pravokotnik 27 cm v višino in 14 cm v širino. Ker zavzema lampijon, če ostane vedno sestavljen, preveč prostora, ga bomo naredili tako, da ga po uporabi lahko razderemo ter shranimo več lampijonov na majhnem prostoru. Ob zopetni rabi pa lampijon hitro zopet sestavimo. Na priloženi risbi imate dane vse potrebne mere — ob debelejših črtah lepenko (št. 30) odrežite, ob črtkanih pa samo na polovico zarezite, da

se lepo upogne. Krogi, ki so vrisani, pomenijo luknjice, v katerih so zabite rinčice, kakršne imate pri čevljih, to pa zato, da luknjice bolje drže in se lepenka ne trga. Če nimate strojčka za zabijanje rinčic, vam jih pribije rad vsak čevljar; za silo pa so dobre tudi luknjice brez rinčic. Luknjice so postavljene tako, da se pri sestavljenem lampijonu lepo krijejo in se skozi nje potegne vrvca, ki dobro drži celo prizmo skupaj — po uporabi se te vrvce razvežejo in lampijon je razprt. Skozi zgornji luknjici polnega pravokotnika potegnemo vrvco za obešanje, skozi spodnji na isti ploskvi pa denemo vrvco, s katero privežemo lampijon na palico, če ga rabimo za obhod. V snovni ploskvi (trikotniku) moramo imeti tudi zatik za svečo; zanj izrežemo iz pločevine par cm daljši pravokotnik, kakor je obseg sveče (računajte ali pomerite z vrvco). Ta pločevinasti izrezek je kaka 2 cm visok in ima spodaj dva zobca, ki se potisneta skozi zarezi in upogneta nazaj. Za električne žarnice seveda ni treba zatika, ampak se izreže v osnovni ploskvi tako velika okrogla odprtina, da gre skozi njo vrat žarnice. Za električne žarnice delamo po navadi rajši malo manjša senčila, katera pa težko uporabimo za lampijone. Zunanje stene lampijona pobarvamo s kako črno barvo (lužilo, anilinska ali oljnata barva) v sili je dobra tudi tinta, da pride transparent bolj do veljave. Šele ko je lampijon pobarvan, prilepite transparenta na par krajih v izrezani obstranski ploskvi.

K. Ozvald

Risarček Marjan

Marjan »v novi srajci«
v 6. letu

V tivolskem šetališču tik Ljubljane stoji »Jakopičev paviljon«. Je to hišica, ki obsega v notranjščini troje dvoran (večjih sob) in nekaj stranskih prostorov ter nosi ime po znamenitem slovenskem slikarju, ki se piše Rihard Jakopič. V tem paviljonu prirejajo od časa do časa priznani slikarji in kiparji razstave svojih umotvorov: portrete, kipe, pokrajine... A pred kakim mesecem smo brali v ljubljanskih listih malce presenečajočo vest, da bo na Jožefovo in pa dan prej v nedeljo v risalnici ljubljanskega učiteljskega razstavljal svoje risbe fantek, ki hodi v I. razred v d. n. c. Te »umetnine« da je največ narisal med 3. pa 7. letom in sicer povsem samoniklo, se pravi tako, da ga nikdo ni pri tem tako ali tako vodil, mu kaj svetoval ali popravljaj.

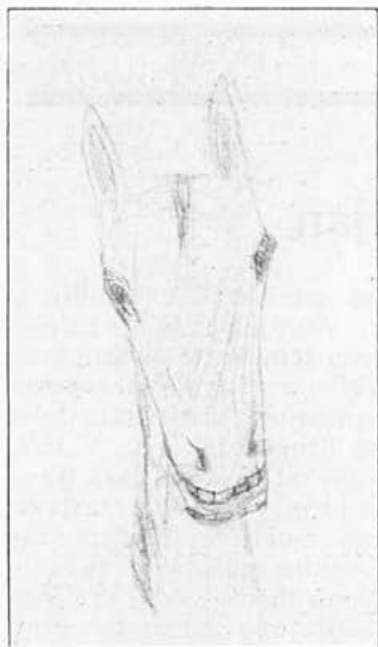
Naznanjena razstava se je res vršila ob napovedanem roku in ogledalo si jo je mnogo ljudi, »cele procesije« — odraslih in otrok, šolarjev in malčkov. Neki obiskovalec se je ob vstopu v obširno risalnico začudeno ozrl po stenah in klopeh

ob njih ter rekel: »Rad bi videl tiste slike, ki jih bojda ima v tej dvorani razstavljen neki fantek. Kje pa so?« Ni namreč mogel takoj verjeti, da bi bil risarček Marjan sam izdelal vse to, kar je viselo po stenah in bilo še po klopeh ob stenah razloženo. Kajti vsega je bilo razstavljenih do 500 risb.

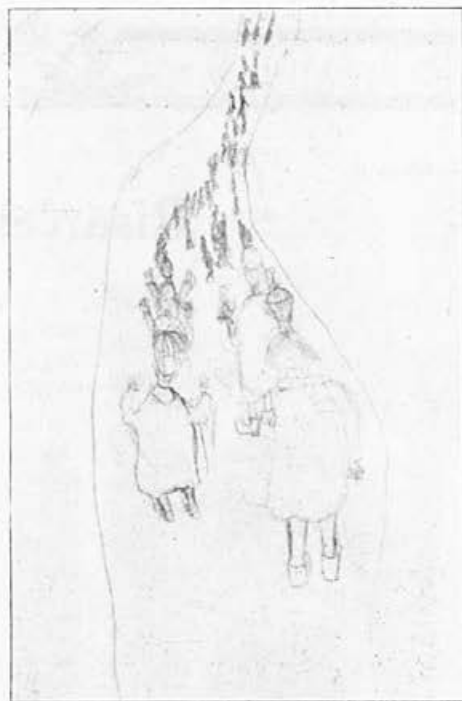
Pa je na razstavi bil v istini le del iz one skladanice risarskih tvorb, ki jih je ustvaril Marjan s svinčnikom, barvniki, izrezljavanjem in nalepljanjem barvanega papirja in s čopičem.

Marjan je namreč že »risal«, ko mu še ni bilo niti dve leti. A riše vse vprek, karkoli mu, istinito ali pa le naslikano, stopa pred oči ter ga prime za dušo. Najprej je, kajpa na jako preprost način, poskušal z železniškimi stroji in vlaki; potem pa je kmalu prišel na vrsto že avto v vseh mogočih oblikah (poštni, luksuzni, rešilni, gasilski, avtobus), konjska vprega, čez nekaj časa aeroplan in zeppelin, na to pa še ladje, parniki in hidroplan.

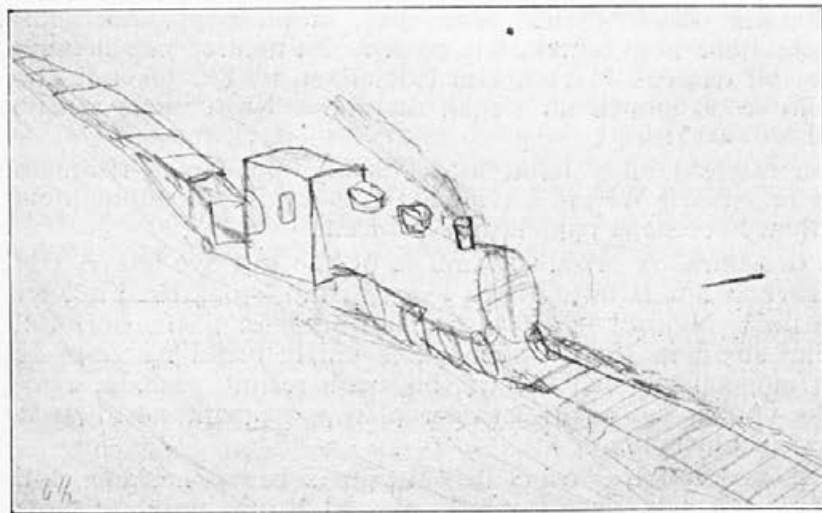
A poleg vsakojakih vozil je Marjan s pravo naslado risal živali: izmed domačih zlasti konja in psa, od »tujih« posebno slona

To je glava „koroške Luce“, ki je velika prijateljica Marjanova in jo je v počitnicah mnogokrat gonil na vodo, božal pa jezdil. Iz ljubezni jo je doma v Ljubljani po spominu narisal, ko mu je bilo 6 let

Risba predočuje zlet sokolskega naraščaja, ki ga je Marjan videl v Št. Vidu pri Ljubljani ter ga potem vrgel na papir — 6 in pol l. star. O zadnjem dekletcu na desni je brž rekel: „Ta pa šanta“

To je vlak „Ziljan“, ki ga je Marjan videl s hriba blizu Podkloštra na Koroškem, koje „pomagal seno sušiti“. Narisal ga je doma, ko je bil 6 let star

in kamelo, eno- in dvogrbo (videl jih je v cirkusu), a izmed zverin najrajši »kralja živali« leva, krvoloke tigra in leoparda — te grozljivo mikavne znance iz zverinjaka (menežarije) in slikanic.

Tudi človeška podoba ga je že zgodaj mikala. S 4 leti ali kaj se je s svinčnikom lotil svojih enako starih soigralcev in soigralk; še celo lastni obraz je izdelal ter se ob tem prizadevanju gledal v zrcalu. Jako rad je na zimo risal sv. Miklavža in krampusa, o božiču Jezuščka in jaslice, po novem letu sv. tri kralje in za veliko noč obličje Križanega. Najrazličnejših vrst šaljivi obrazi (pajaci) pa so mu vedno ljubi in dragi risarski »motivi«.

Stave imajo zanj čar samo visoke in razsežne, na pr. nebotačnik, cerkve, morski svetilnik.

Izmed dogodkov daje očitvidno prednost takim, ki gredo človeku »do živega«, naj si jih je sam doživel ali pa o njih slišal. Tako je mnogokaj risal hišo v plamenih in ognjegasce v diru pa na delu, letalsko nesrečo blizu Zaloga (v jeseni 1933), plezalne ture v planinah, (namišljeni) bombni atentat na Ljubljano, potop parnika Titanic itd. Za čudo pa, in to je dobro opazila neka mamica, na razstavi ni imel niti ene — cvetlice, čeprav je velik prijatelj »roč« in vrta.

»Naš rod« prinaša tukaj 4 Marjanove slike — take, ki so mu precej uspele. Saj sam zatrjuje, da je risanje težko »delo« in da se risba človeku včasih posreči, včasih pa ne.

„Križani“ je Marjanu vzbujal mnogo sočutja lansko leto o veliki noči, ko je imel precej prilike ga videti na slikah v cerkvi in doma v listih.

Narisal ga je 6 in pol leta star

 BRDAVS

 JE ZAŠLO ZA IN JE PADLA NA .
 NA VSEH SO SE ZASVETILE IN V IZLOŽBAH
 SO PRIŽGALI . NAJBOLJ SVETLO PA SO GORELE
 PRED VELIKIM , KJER SO BILI OB VELIKIH
 ŠTIRJE VISOKI . V TO SO DRVELI . VSAK
 BI RAD VIDEL , KAKO SE PRETEPAJO. TUDI
 SE JE PRERIL DO IN KUPIL ZA
 POTEM JE PO NAVZGOR IN PRIŠEL NA GALE-
 RIJO. SREDI JE BIL VELIK . OKROG
 SO BILE NAPETE DEBELE , DA NE PADEJO
 MED . NEKDO JE . NA
 STA SKOČILA DVA V SAMIH . EDEN JE BIL
 , DRUGI. , NA STA IMELA DEBELE IZ

USNJA. VSI SO ZAPLOSKALI. SEDAJ STA SE
 ZAČELA KLOFUTATI: PIF, PAF, PUF! NAZADNJE JE
 PADEL. ŠTELI SO DO *deset* IN KER JE ŠE LEŽAL,
 SO REKLI, DA JE PREMAGAN. VSI SO VPILI:
 ŽIVIJO. SE JE PRIKLONIL IN SE . NA
 JE SKOČIL NEKI DRUG IN NAPADEL . ALI TUDI
 SEDAJ JE ZMAGAL. SO ŠE BOLJ VPILI:
 ŽIVIJO. TUDI SO MU METALI. SEDAJ JE STOPIL NA
 ČRNO OBLEČEN IN ZAVPIL: „KDOR PRE-
 MAGA , DOBI ¹⁰⁰⁰ DIN. NIHČE SI NE UPA. PA SE
 OGLASI: „JAZ GA BOM!“ IN JE PO NAVZDOL.
 V MAJHNI SE JE SLEKEL, OBLEKEL , SI NA-
 TAKNIL IN V NA . TU GA JE
 ŽE ČAKAL IN MU DAL TAKO OKOLI , DA JE VI-
 DEL VSE NA NEBU. „LE ČAKAJ!“ SE JE RAZJEZIL
 IN ZAMAHNIL ENA, DVE, TRI, LOP, LOP, LOP.
 JE REKEL „AU“ IN ZLETEL ČEZ VRVI MED . TAM

JE KAKOR   SO VPILI: JO IN
NESLI PO DVORANI. TAKO JE ZMAGAL IN
VTAKNIL V ŽEP LEPE .

(Se nadaljuje.)

Adam Milkovič:

Ilustriral Janez Trpin

Medvedek Markec

(Dalje.)

Pohlevno je sedel Markec sredi svetle delavnice in potrpežljivo držal smrček dobrim palčkom. Tako je bil zadovoljen, da si ni vedel kaj, pa je hitro najbližjega obliznil. Siromak pa je telebnil z lonca, na katerem je prodajal zijala in milo zajokal. Nato je zbežal po vseh štirih iz delavnice in si brisal mokri obraz.

»Saj te ne bom pojedel.« se je hitel opravičevati Markec, »samo obliznil sem te.«

Pa ga ni bilo več nazaj, tako se je bil prestrašil. Še dva druga sta se skrila. Eden je zlezal v meh, drugi pa pod lonec. Pogumnejši pa so šli spet na delo, medvedek pa je pazil, da se ne bi spet kaj izpozabil ali pa premaknil, še slin ni več požiral. Zadovoljen je premišljeval, kako bi dobrim palčkom poplačal njihov trud — in ko je po dolgem času počil v njegovem nosu obroč, katerega so mu malo nato sneli štirje najmočnejši iz smrčka, je dejal:

»Jaz medvedek Markec, se vam, vi dobri palčki, prav lepo zahvalim, da ste me rešili te okrogle stvari in vam pri materni šapi obljubljam, da ne bom nikoli nobenega od vas pojedel — še pokusil ne!« je dodal in dvignil ožgano šapo. Ker je bila spodaj črna, so ga vprašali:

»Kaj pa, da imate tako osmojene podplate?«

»Od plesa,« je odvrnil možato Markec.

Vse brade so se zamajale in po votlini je zagodrnjalo: »To je moral pa hitro plesati, da so se mu podplati vneli!«

Pa jim je povedal Markec čisto drugače:

»Na zemlji življenje ni tako ko pod zemljo,« je rekel. »Tam žive ljudje, ki so veliko večji kakor vi. Hodijo po belih cestah, preganjajo drug drugega in če ujamejo koga od našega rodu, ga postavijo na železne plošče, vroče so, pod njimi gori ogenj. Sami si znajo napraviti velike bele hleve, ki jim pravijo hiše.«

Bele brade palčkov so se spet zamajale in po votlini je zagodrnjalo: »Uuuuu, uuuu...« Kar strah jih je postalo.

Ampak Markec ni bil prav nič več v skrbeh in si je zadovoljen, da se je znebil okroglega obroča, pretegnil ude in se brezskrbno ozrl po delavnici. Potem je brezbrizno odhlačal k mehu, v katerega se je bil prej skrtil plašljivi radovednež in pritisnil s šapo na malo deščico: Ph, ph, ph... je zapihalo v plamenček, iz meha pa je vsakokrat, kadar se je stisnil, pogledal skriti palček. Markeu je ta stvar zelo ugajala, bolj in bolj je pritiskal, dokler ni možiček zletel iz meha in priletel v velikem loku naravnost v lonec, v katerem so prinesli Markeu večerjo. Tam je cvilil z visokim glasom. Pa so ga brž potegnili iz lonca,

zakaj Markec je bil od sile lačen in se je že sklonil nad pripravljeno večerjo. Potem so postregli tudi lisičkam. O kako jim je šlo! Največje lonce so prinesli pa še bi bili kmalu premajhni, tako dobro je znala kuhati gospa Golobrada.

Pa je prav tedaj zunaj pred votlino nekaj zatulilo in zalajalo. Lisičke so dvignile uhlje in prisluhnile. Potem so stekle po dolgem hodniku in klicale:

»Mamica, mamica...!«

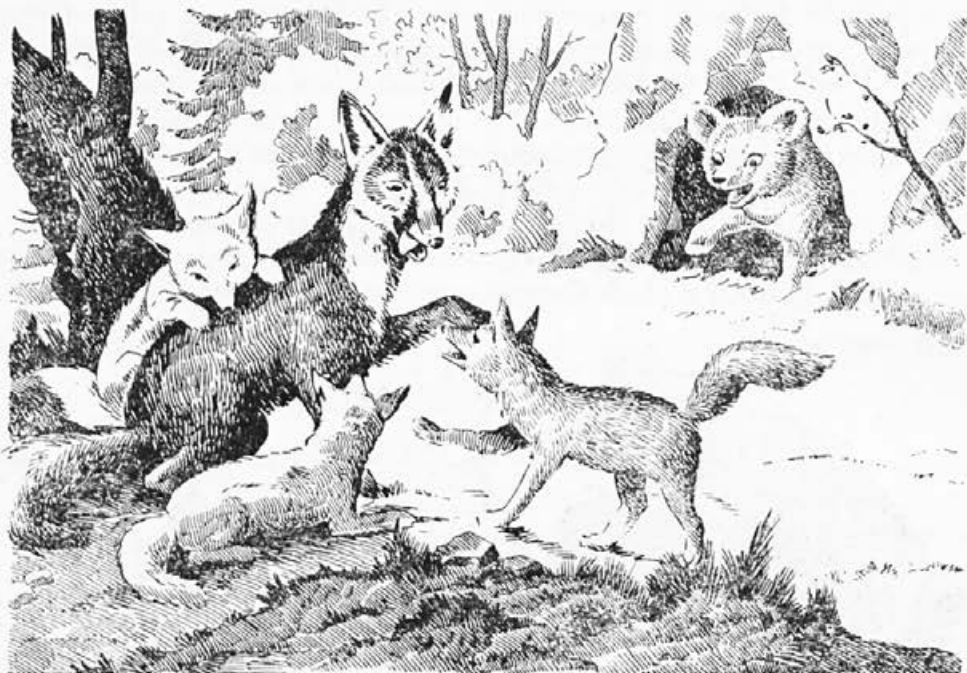
In se niso zmotile! Zunaj je stala lisica Zvitorepa in se dobrikala izgubljenim hčerkam.

»Kje pa imate Markca?« je vprašala potem.

Pa so ji povedale, da je pri palčkih Godrnjavčih in hitele vpraševati.

»Videle smo vašo kožo za ulnjakom, kdaj pa ste jo sneli?«

»Neumnice,« je rekla ona, »to je bila koža lisjaka Zvitorepa. Njega so pobili, jaz sem se skrila.«

Tedaj je pritekel iz votline še Markec. O, kako se je začudil! Še oblizniti se ni imel časa.

»Kaj vas niso pojedli?« je vprašal. »Kako pa ste do kožuha prišli?«

Potem so se poslovili od prijaznih palčkov, se jim še zahvalili za to in ono, nato pa veseli odšli na pot. Bilo je že pozno in so malo hitreje stopili. Spotoma je pravil Markec, kako so mu dobri palčki sneli iz nosu železni obroč in kako lepo jih je pogostila sama gospa Golobrada. Zvitorepa pa je pripovedovala, kako je bilo v kurniku in potem pod skednjem, pa je posvarila svoje male hčerke Zvitorepe:

»Če pojdete kdaj na krajo, le nikar preveč ne izbirajte... Botra Zvitorepa so samo zato slekli iz kože.«

»Kako?« se je začudil medvedek, »ali ni bila tista koža za ulnjakom vaša, teta?«

»Prismoda, kaj misliš, da jo imam na gumbe?«

Pa je ta hip med listjem ob poti nekaj zašuštelo. Previdno so obstali — no pa ni bilo nič hudega. Markec je nato pobrskal med listje in veselo poskočil.

»Žaba!« je vzkliknil in ji pokazal zobe.

»Kvak, kvak!« se mu je postavila ona v bran. Sedla je na zadek in z izbuljenimi očmi strmela v kosmatinca.

»Čakaj no,« ji pravi Markec, »bom videl, kakšna prav za prav si,« in se ji približa.

»Kvak!« se je spretno odmaknila ona.

»Kvak!« zine še Markec, hlastne po njej in jo hitro golta, ne da bi jo bil pregriznil. Ampak žaba se ni dala kar tako ugnati, o ne! Z vsemi štirimi se mu je uprla v goltanec in vpila, da jo je medvedek slišal prav v želodec. Požiral je in požiral, žaba pa je zmirom lezla nazaj. In je Markec stekel za lisico in klical:

»Teta, zadavil se bom...«

Pa se ni. Komaj je odprl gobček se je žaba že zagnala iz njega in štrbunknila naravnost v potok. Tam je užaljeno zaregljala in se zarila v blato.

»Kar pojdi!« je dejal Markec, ko mu je že ušla, »si preveč podivjana!«

In sta bila oba zadovoljna.

Ko se je zdanilo, so zlezli v luknjo pod košatim hrastom. Markec je lezel naprej, vohal s smrčkom po tleh pa naenkrat odskočil:

»Au! Jež, jež!«

Nabodel se je na ostre konice in klical teto Zvitorepo. Pa je brž pritekla k nerodnemu kosmatinčku.

»To ni jež, Markec,« ga je poučila, »to so bodičaste kostanjeve lupine!«

Potem so zlezli vsi k Zvitorepi in utrujeni zamižali. Lisičke so bile še prav zadovoljne in so se zarile v mehko materino dlako. O kako prijetno je ležati pri mami! Venomer so jo povpraševale po botru Zvitorepu pa o piščančkih, črnih polžih in drugih dobrih stvareh. Markec se je spomnil svoje matere Rjavke. Ali še živi? Ali jo bo še kdaj našel? O kako bi se stisnil k njej! Zmirom bi bil pri njej, nikoli bi se ne šel potepat, nikoli. Pravil bi ji o ljudeh, ki živijo po trgih in vaseh, o ciganih pa o tistih dolgih belih cestah in o tisti ozki kletki, v kateri je preživel toliko žalostnih dni. Po smrčku so mu pritekale solze pa se je ubošček tesneje stisnil k teti Zvitorepi in je bil žalosten.

Proti poldnevu pa so začuli od zunaj stopinje ljudi in pasji lajež. Zvitorepa je planila kvišku, zbudila svoje hčerke in planila ž njimi iz luknje. Markec je nerodno hlačal za njimi in klical:

»Teta! Teta... jaz ne morem tako hitro...«

Lisica pa je dirjala skozi goščavo in je bila že daleč, ko je Markec upehan obstal.

»Ne morem več,« je sopihal.

(Se nadaljuje.)

Joža Herfort:

Krvave prsi

Nad dolino in ravnino so viseli pusti, mračni oblaki. Višavje je bilo zavito v goste megle. Gore so tedaj čudovito zagonetne. Ne veš, kam stopaš, ne veš, kje si. Drevje je podobno sencam, na golih vejah vise težke kaplje, vse je mokro. Ko pa veter razgiba megle, da se ne vlačijo več počasi, težko, prične iz megle rositi, še gostejša vlaga se vseda na vsako vejico, na vsako suho bilko.

November je postajal čezdalje hladnejši, čezdalje mrzlejši. Megla, katera je ovijala gore se je trgala v mrzlem severu. Že se je umikala v dole, ko je pritisnila burja in tkala s severom iz megle kristalno ivje. Kot topel dih na mrzlem steklu je bilo ivje, pa vse gostejše je postajalo. Vsaka bilka je postala čudo za se, vsaka vejica dragulj.

Vse je bilo že pretkano s ivjem, ko je burja prinesla dež. Divje je udaril vanjo sever in na vejice so se obešale ledene kaplje, se družile v ozke, ledene sveče; preko noči je bila vsa narava okovana v led.

Po večnolepih pograjskih gorah sem hodil tedaj, vse je bilo kot izumrlo, ni zacvrkutala ptica, niti ni moja stopinja zahrstela po zmrzli travi in preplašila zajca ali drozga in brinjevko, ki sta se prej pasla po brinju; ni ju bilo, ni bilo ptic niti živalic. Vse so odšle v zatišne doline, tam ni bil dih tako kruto mrzel.

Par dni je bilo vse okovano v led. Zapihal je jug, še je zazvonilo po ledenem grmovju in vejevju, potem je dih morja otajal, rešil v led okovano, začarano prirodo. Spet je bilo po gričih življenje, spet so se preletavale ptice. Popsod je bilo živo. Tam pa, kjer so bile smreke najgostejše, kjer so se njihove veje povešale pod težo zrelih, rjavih storžev, je bilo vse živo. Sinice so se, domala vse pomaknile niže, k vrtom in sadovnjakom so šle, le mali, drobni, ognjenoglavi kraljički so ostali; družbo so jim delali drugi ptički, malce večji kot strnadi — k r i v o k l j u n i, rdečepersi plezalci, vedno živi, neutrudni krivokljuni so bili. V svoji domovini, v svojem kraljestvu so bili. Zdaj, zdaj so posedali po vrhah smrek, zdaj spet plezali z glavo navzdol, z glavo navzgor. Pridno so obirali zrelo semenje smrek. Čisto tiho je bilo vse, nihče se ni oglašil; ni zaklicala niti živahna čopasta sinica, niti se ni oglašil drobni kraljičkov sit, sit. Postal si, čudeč se tajni tišini, kar ti je skoro na glavo padel težak storž. Tiho ga je obiral nad teboj krivokljun, pa ga naenkrat vrgel na tla, ni se mu zdelo dlje iskati semenja, drugega prikladnejšega si je izbral.

Na pomlad so ščipali s svojimi krivimi kljuni, zgornji del kljuna zavito navzdol, dolnji navzgor, zelene sočne poganjke smrek, pa iskali še ostalo semenje. Čudoviti ptiči so to, kljun je zakriviljen, močan kot bi res hoteli ruvati žeblje, pa bi si jih pri tem skrivili. Ne, to je legenda, narava je silno skrbna in previdna mati: ne bi prišli drugače do semena v storžih kot s svojimi čudnimi kljuni.

Na pomlad je bilo. Nižina je bila vsa v meglenem morju, vrhove je božalo toplo suščevo sonce. Po hribu so se klicale brinjevke, mednje so zašli drozgi, po smrekah so posedali krivokljuni. Prav na vršiček

smreke je sedel lep samček. Vzel sem daljnogled, ga lagodno naslonil na kolena in opazoval ptico. Prsi so se mu svetile v krasni škrlatasto krvavi barvi, oziral se je okoli sebe, se obrnil in mi pokazal rjastozeleni hrbet in napol škarjasto izpodrezani rep, pa naenkrat izginil pod vrhom. Videl sem, zletel ni. Skril se je, sem si mislil. Pričakoval sem skobca, zakaj tudi brinjevke in drozgi so se kar nekam umaknili. Z daljnogledom sem iskal krivokljuna. Kar je spet zletel na vrh. Pa to ni bil oni lepi škrlatnordečeprsi samec, pač pa rumenozelena samica. Morda pa gnezditja, sem si mislil. Spomnil sem se, da sem že večkrat čul, da krivokljun ne pozna za gnezdenje pri odgoji mladičev določene časa. Dobra dva sežnja pod vrhom, kjer so se veje že sklanjale, sta imela dobro zavarovano gnezdo. Nisem vedel ali imata mladiče, ali ne, gnezdo sem pa le videl.

Jesenski lovi so se končavali, kmetje so pričeli pripravljati drva in spravljati v dolino les. Mogočne stoletne smreke so zamolklo padale, zadnji šum njihovih vej je bil ječeč kot smrtni vzdih. V dole so drčali veliki, dolgi hlodi, po strmih, zglajenih drčah. Pust jesenski dan, vreme se je kislno držalo, mogočna smreka je padla. Komaj se je orjak umiril, veje so se povesele, ko sem šel mimo. Mrtvega krivokljuna sem našel, rumenozelena samica je bila, nedaleč proč od nje je bilo gnezdo, lepo spleteno, toplo podloženo — v njem štiri modrobela, krvavopikasta jajčka. Troje je bilo zdrobljenih, četrto celo. Vzel sem ga in ga gledal; ona tri so imela že razvijajoči se plod, mlade ptičke, ki jim ni bilo usojeno zagledati božji svet. Jajčece sem zavil in ga spravil z mrtvo samico vred. Lepo modrobelo, krvavo črtkasto in pikasto, na topem koncu so bile črtke in pičice združene v vence — to je krivokljunovo jajcece.

Ko je burja vila in rezala do kosti, je lovec zasledil mlade krivokljune, ko je češnja cvetela je zletelo drugo gnezdo, z zrelim žitnim klasom je dozorelo spet drugo gnezdo; ob lovskem rogu so se splašila spet drugje mlada krilca krivokljunov.

Čudoviti ptički so krivokljuni. Nikdar mirni, lepi, živahni, neugnani; zdaj na griču, zdaj v dolu. V jelkah danes, na smrekah jutri. Nikdar niso sami, vedno v družbi, veseli, samci lepo rdeči, samice rumenozelene.

Tudi krivokljune love ptičarji, kot vse druge ptice, pa jih zapro v kletke. Vedno živahna ptica postane leno mirna, rdeči soj perja izgine; stari lepi samci postanejo zamolklo rumenozeleni, kot bi jim bilo žal prostosti, kot bi jim bilo žal ljubega božjega sonca.

Fr. Ločniškar:

Umirajoča ptička

V viharni noči preko poljá
letela je jata ptic;
v naročje jih juga vabil je
narave mogočni klic.

Pod oknom mi zafrfotalo je
in klicalo celo noč:
tam strtih peruti je ležal ptič
in klical tovariše na pomoč.

In v jutru sem videl v umirajočih očeh
dežele sončne odsev
in tiho, nalahno deželi tej
zapel je ptič zadnji spev . . .

Planica

Našo Planico pozna danes ves svet. Tam so se vršile dne 25. marca t. l. na novi skakalnici mednarodne tekme, ki so tako povzdignile sloves skakalnice kakor tudi lepoto naših krajev, da je o tem govoril ves svet. Kar čez noč je postala Planica slavna in pričakovati je, da bodo prihodnjo zimo obiskali naše kraje tuji iz vseh delov Evrope.

Smučarske tekme v Planici so se udeležili tudi najboljši smučarski skakalci sveta. Tako svetovni prvak Norvežan Birger Ruud (čítaj Rüd), ki je držal do letos svetovni največji skok 86 metrov. V Planici pa je ta svoj lastni rekord prekosil in skočil 92 metrov brez padca. Nobena druga skakalnica na svetu ne dovoljuje takih skokov. S tako skakalnico se moremo ponašati samo mi, če tudi je smučarstvo pri nas še zelo mlado.

Skakalnica v Planici

V Planici se je tega dne dosegel tudi jugoslovanski rekord. Smučar Novšak je skočil 66 metrov. To dokazuje, da tudi pri nas smučarstvo napreduje in da se naši smučarji približujejo svetovno znanim smučarjem.

Smučarskih tekem v Planici se je udeležilo 14 tekmovalcev, in sicer: 9 Norvežanov, 2 Avstrijca in 2 Slovenca. Občinstvo se je najbolj zanimalo za Norvežane. So sami mladeniči, polni poguma in zdravja. S skakanjem sploh niso hoteli prenehati, četudi so jim odsvetovali, ker je bila skakalnica že preveč zmečšana. Rekli so, da je v zraku prelepo, pa so se drug za drugim poganjali v zrak.

Po tekmi so se gnetli ljudje okrog zmagovalcev, hotoč izvedeti o njih vsemogoče. Posebno brata Ruuda sta morala neprestano odgovarjati.

Na vprašanje, kako jima je všeč v naših krajih, sta odgovorila, da kaj takega še nista doživela. Niti slutiti niso mogli, tako pravita, da bodo v naših krajih tako gostoljubno sprejeti. Istotako sta izjavila, da se še gotovo vidimo v naših krajih in to najbrž že prihodnje leto. Brata Ruud sta celo izjavila, da je za dolžino skokov skakalnica v Planici najboljša skakalnica na svetu sploh.

O naših skakalcih so se Norvežani vsi zelo pohvalno izrazili in bodo po njihovem mnenju prav kmalu spadali med najboljše skakalce v Srednji Evropi. Norvežani so dalje povedali, da imajo pri njih nekako štiri mesece v letu priliko za smučanje. Avstrijec Höll pa je rekel, da dopuščajo snežne razmere v avstrijskih Alpah celo sedemmesečno smučanje. Vsi so se udeležili nešteti mednarodnih in drugih tekem ter olimpijskih iger.

Sigmund Ruud je povedal, da je 27 let star, da že skače oziroma smuča 21 let, da je najboljša priprava za smučarja-skakača telovadba, zlasti orodna in gimnastične vaje. Sam goji tudi tenis, nogomet in skoke v vodo. Na vprašanje, kdaj bo po njegovem mnenju dosežen skok 100 metrov, je rekel, da je on že lani pisal nekemu časopisu, da bo na primerni skakalnici padla znamka 100 m v treh, štirih letih. Po poklicu je

uradnik neke tovarne za smučiči na Norveškem.

Njegov brat Birger in sedanji svetovni prvak pa je o sebi tole povedal: Star sem 23 let; ravno na predvečer novega svetovnega rekorda sem obhajal v Planici 23. rojstni dan. Smučati sem začel kot triletni otrok, mnogo gojim orodno telovadbo. Po poklicu sem trgovski nastavljenec.

Birger Ruud

Tretji Norvežan pa je rekel: Star sem 24 let ter smučam 19 let. Mnogo se bavim z gimnastiko, dalje gojim orodno telovadbo, nogomet, tenis in plavanje.

Po njegovem mnenju je ilirjanska skakalnica v Planici najboljša skakalnica na svetu.

Da smo dosegli tako velik mednarodni uspeh, se moramo zahvaliti sportnemu društvu »Ilirija«, ki je skakalnico zgradila. Ta skakalnica bo gotovo prihodnje leto privabila mnogo tujcev v naše lepe gorenjske kraje. Na ta način se bo naš tujski promet razvil in naši kraji se bodo tudi gospodarsko opomogli.

Jenko Metod:

Kako narodi jedo

Preveč dolgočasno bi bilo, če bi imeli vsi narodi in vsa plemena enake običaje, šege in navade. Zato je Stvarnik poskrbel, da se narodi in plemena ločijo že po zunanosti, to je po barvi kože. Na vasi in celo v mestu ljudje z začudenjem gledajo zamorca, občudujejo vedno se smehljajočega Kitajca in strmijo v Indijanca, običajno okrašenega s pisanim okrasnim perjem. In ne samo po barvi, tudi po govorici, po hoji, smehu in joku se razlikujejo ljudje med seboj. Zanimivo pa je tudi kako različni narodi jedó. Bog ne daj, da bi vsi prebivalci naše okrogle zemlje hipoma začeli jesti po našem načinu, saj bi zmanjkalo vilic in žlic.

Evropec, ki pride v daljne, večkrat še popolnoma neznane kraje, strmé opazuje posebne navade in šege. Seveda prav tako ti narodi ne razumejo naših običajev, če nas obiščejo.

Pri neomikanih prirodnih narodih imajo razni običaji pri jedi večkrat tudi verski pomen. Nekateri afriški rodovi imajo navado, da kdor hoče jesti, se od drugih oddalji ali kratkoma odstrani. Še celo sam abesinski (Abesinija je država v Afriki) cesar je, kadar ima goste, za zaveso ločeno od njih. Za vzrok tej navadi navajajo, da se boje »hudega pogleda« gledalcev.

V Orijentu jedó ženske in moški ločeno. Turki pijó zjutraj kavo ali čaj in obenem kadijo pri tem iz čibuka (posebne dolge pipe). Če je uradnik, potem sprejme v tem času samo svoje podrejene. Trgovski pogovori so običajno kmalu končani in že imajo poželenje za prihodnji zajtrk, kamor so vsi brez poziva povabljeni, kajti neprimerno, skoro nezaslišano bi bilo, v sobi, kjer drugi jedó, ostati kot gledalec. Prav tako smatrajo za nedostojno pri podaljšanem obisku zapustiti hišo brez pri-grizka.

Vsak pravoverni mohamedanec začne jesti s soljo in konča s kisom. Če začne s soljo, potem je obvarovan proti sedemdesetim boleznim in če konča s kisom, potem bo njegovo premoženje stalno naraščalo. Gost mora prvi začeti jesti in zadnji končati.

Glede jedi nas smatrajo Indijci za barbare. Ne poznajo ne vilic, niti žlic. Z rokami zgnetejo iz riža majhne kepice, katere mečejo nato naravnost v usta. Za krožnike

jim služijo razni listi banan. In miza? S tem si ne belijo glave, jedo kar na tleh. Noža Indec ne pozna in ne potrebuje, meso je že prej tako pripravljeno v obliki majhnih kock, da ga lahko zaužije. Indec je tiho in pri tem usmeri svoj obraz proti severu, jugu, vzhodu ali zahodu, pri tem si želi resnico in njeno plačilo, slavo, bogastvo ali dolgo življenje. Kadar pije, se Indec ne dotakne čaše z ustnicami, temveč jo drži visoko nad glavo in vliva pijačo v široko odprta usta.

Kitajci uporabljajo mesto žlic in vilic posebne jedilne paličice, nazvane »pomočnik«. Paličice so sestavljene iz slonovine, kosti, bambusa ali lesa, z okovjem ali brez njega, večkrat so dolge celo do nog. Uporabljajo se na dva različna načina. V eni roki držijo paličico navadno močno, druga roka pa ostane gibljiva, da lahko z njo nosijo narezane koščke v usta. Z malo vaje postanejo tako spretni, da nosijo v usta celo posamezna riževa zrna. Palčko porabljajo še zato, da zastalo hrano potiskajo v usta, pri tem pa držijo zdelico tik pred ustmi, zdelica je pri vseh kitajskih jedeh pogrnjena.

Kitajec je največ trikrat na dan. Najvažnejši jedilni čas je ob treh popoldan. Evropec težko pogreša krompir, Kitajec ga prav lahko, ker ga tam sploh ni. Meso jedo prav radi, posebna poslastica je za pravega Kitajca oslovsko, pasje in ježevo meso. Poleg jajc so priljubljene jedi še lastavičja gnezda, bambusove beluše, medvedove tace, plavuti morskega psa, mlado srnino rogovje in končno škorpijoni. Pri jedi pije običajno vino in neko iz prosa dobljeno žganje. Strežejo v malih skodelicah, ki niso večje od orehovitih lupin. Po južini pije čaj, ki je povsem drugače pripravljen in bolj prija kot pri nas. Za vsakega gosta je pripravljena posebna zdelica s prgiščem čaja, na katerega se vlije vrela voda.

Če smo povabljeni na kitajsko južino, moramo prej dobro proučiti knjigo dostojnega vedenja. Zelo prijazno je od gostitelja, če svojemu gostu poišče najboljše kruhke iz skupne skleda in mu jih s svojo paličico nosi k ustom. Ako gost nima poželjnja po jedi se opraviči: »Moj želodec se še ni odprl.«

Tudi Japonci imajo pri jedi svojevrstne običaje. Japonski častnik, kateremu prinese jed služabnik, ne začne takoj jesti, marveč najprvo vstane in se globoko prikloni.

Kdor pride k pravim Meksikancem in hoče jesti, ta ne bo zahteval žlice, noža in vilic, temveč vzame v vsako roko kos tamošnjega prav tenko narezanega kruha. Družina južina skupno, manjkajo le mize. Žene sede na podvrženih nogah na tleh, moške pa počepnejo na pete in morajo biti prvi postreženi. Pri vsej enostavnosti nikoli ne pozabijo na molitev pred jedjo. Takoj pri postavitvi skleda na mizo pravijo: »Hvaljen naj bo najsvetejši zakrament,« na kar se odgovori: »Na veki!« Šele nato vošči gospodar gostom dobrodošlico.

Mnoga plemena ne poznajo nikake posode, za kroznike jim služijo navadni sveži zeleni listi, na katere polagajo jedila, nanje pa zlijejo kokosovo mleko. Prsti nadomeščajo vilice, jezik pa žlico. V Aziji si nekatera plemena kažejo pri jedi celo hrbte, drugi zopet vzamejo svoj delež in izginejo v kot pod kakšen grm, ker se sramujejo jesti pred drugimi ljudmi.

Nekateri narodi sploh ne poznajo naše posode in jedilnega orodja, s tem jih seznanijo šele tam naseljeni posamezni Evropeci. Vsi prirodni narodi se zelo neradi privadijo evropskim običajem. Kar velja pri teh ljudeh za samo ob sebi umevno, bi smatrali pri nas za neolikano in nedostojno. S tem pa še ni rečeno, da vsi belokožci brez izjeme jedo dostojno. Mnogi jedo še grše kot največji divjaki in lepo jesti je velika umetnost, kateri ni vsakdo kos.

Gibanje Podmladka Jadranske straže v Dravski banovini

Nikjer v državi se ni utrdil in razširil PJS tako kot v Dravski banovini. Na več kot 600 šolah je 65.000 mladih stražarjev obeh spolov.

Glavna naloga, ki sta si jo zadala ljubljanski in mariborski O. O. JS, je, da čim prej zgradita ob Jadranu mladinski dom za revne, potrebne in delavne Podmladkarje. V ta namen je JS ustanovila posebni socialni fond, kamor se stekajo dohodki od razprodanih društvenih izdaj. S tem bodo Podmladki koristili pred vsem sebi! V kratkem dobe vsi Podmladki društvene koleke v razpečavanje. Tudi šolske potrebščine, mineralna voda Rogaške Slatine in nekateri gospodinjski predmeti se prodajajo v korist soc. fondu. Zaveden Podmladkar zahteva vedno le te! Rogaška Slatina je že izročila

20.000 Din za socialni fond. 29. aprila priredi O. O. JS v Ljubljani v namene soc. sklada veliko javno tombolo. Ljubljanski in okoliški Podmladkarji in Podmladkarice pridno prodajajo tombolske tablice. Glavni dobiček je 5000 Din v gotovini. Dobitkov je nad 300. Podmladki dobe 10% od razprodanih tablic za svoje izlete. Tudi mariborski O. O. JS priredi v isti namen s svojimi Podmladki javno tombolo.

Vrste Podmladkarjev rastejo in se večajo in to nam je v bodrilo, da nadaljujemo s svojim domoljubnim delom, dokler ne bo slednji slovenski učenec in dijak, moški in ženska, v našem skupnem kolu.

Čuvajmo naše morje!

Opazuj in poizkusi

(Miroslav Zor)

April — maj.

Ker je bilo ponekod slabo vreme, se je marsikaj v prirodi zaokasnelo. Zaradi tega prečitaj še enkrat vprašanja in navodila za marec—april. Poleg tistega še sledeče:

1. Opazil si gotovo, da so vrbove mačice ponekod postale rumene, drugod pa zelene. Prve so prašni, drugi pa pestični cveti. Opazuj, kako bo nastalo v zelenih mačicah seme in kakšno bo. 2. Kako se vrbe še razmnožujejo? 3. V mlaki boš opazil kepe sluzaste snovi, v kateri je mno, go črnih pik. To je žabji mrest (jajca). Nekateri plava na površju, drugi leži zopet na dnu. Nekaj je pa nabranega v dolge štrene. Vzemi kepo dresta in jo deni doma v vodo. Opazuj doma in zunaj v mlaki razvoj mladih žabic (paglavcev). 4. Naredi si akvarij, deni vanj vodne polže, razne ličinke, vodne hrošče in majhne ribice. Opazuj njihovo življenje. 5. Katero sadno drevje je cvetelo prvo in kje? V kakšnem redu je vzcvetelo ostalo drevje? 6. Katero gozdno drevje obdrži najdalje popke, do kdaj? 7. Izmeri večkrat nove poganjke na smreki in drugem iglatem drevju in primerjaj, kako hitro raste. 8. Zpomni si nov poganjek robide ter ga večkrat izmeri. Stori to tudi septembra, ko neha rasti. Kako dolg je zrastlel v enem letu? 9. Zapiči ob grahu, ki je pogledal iz zemlje, obeljeno palčico in vsak drugi dan

zaznamuj, kako visoko je zrastle mlada rastlina. 10. Poišči plodove teloha, zvončka in pasjega zoba in opazuj dozoritev. 11. Kako popravljajo in delajo lastovice svojega gnezda? 12. Kdaj si videl prvega martinčka, kaj je delal? 13. Katere cvetice obiskujejo čebele najpridneje? 14. Koliko je resnice z ledenimi možmi (12., 13. in 14. maja)? Kako se bodo letos obnesli? 15. Kako veliko je ozimno, kako veliko jaro žito? 16. Ali si že videl letos rjavega hrošča?

Kako si narediš akvarij?

Akvarij je posoda z vodo, v kateri gojiš vodne rastline in živali. Najboljša je posoda z ravnimi steklenimi stenami, torej v obliki ležeče prizme, za silo pa so dobri tudi veliki kozarci za vkuhanje in vlaganje sadja. Pripravi nekoliko zemlje in dobro izpranega drobnega peska (mivke). Nato naberi nekoliko vodnih rastlin. Pazi, da izbereš bolj majhne vrste in da jih dobiš s korenino. V kozarec deni 2—4 cm debelo plast zemlje ter jo dobro pritisni. Nanjo natresi 1—2 cm na debelo mivke (peska), potem pa vsadi rastline. To storiš tako, da s tanko palčico zvrtaš luknjo v pesek in zemljo, vtakneš vanjo koreninico ter zemljo zopet pritisneš. Rastline z večjimi koreninami vsadi v zemljo že prej, preden si dal v akvarij pesek. Ko imaš dovolj rastlin posajenih, nalij v posodo vodo, toda pazi, da je pri tem ne skališ. Najlažje narediš to tako, da položiš na dno papir, na katerega prav nalahno zlivaš vodo. Pozneje plava papir po vodi, vseeno pa vlivaj vedno le nanj, tako, da se pesek na dnu prav nič ne premakne. Napolnjen in zasajen akvarij pusti v miru teden do štirinajst dni, da se rastline dobro primejo. Potem pa spusti v vodo živalce, katere hočeš gojiti in opazovati.

Vodo v akvariju premenjaj le v primeru, da postane motna in kalna. V splošnem pa lahko ostane voda v pravilno urejenem akvariju mesece in mesece, da celo več let ista. Rastline v vodi proizvajajo dovolj kisika za živalce, ki jih gojiš. Pazi, da boš dajal svojim gojencem dovolj prave hrane. Kakšna naj bo ta hrana, poglej v knjige, vprašaj učitelja ali pa piši našemu listu. Tudi glede ostale ureditve akvarija piši »Našemu rodu«, ako ti kaj ni dovolj jasno.

Odgovor Josipu Turku v Rogatcu

Tvoja dopisnica me je prav razveselila. Ker si mi tako jasno opisal bolezen svoje harmonike, katero imaš kakor vidim zelo rad. Poizkusila bova popraviti meh, da bo izpuščal sapo le takrat, kadar boš Ti hotel, ne pa takrat in kadar se bo njemu ljubilo.

Če stiskaš meh silij sapa vedno na ven in zato je treba, da zakrpaš meh znotraj — Ti si ga pa prejkone krpal zunaj in je sapa vedno odtrgala krpo, posebno ako si imel slabo lepilo in nisi počakal, da bi se dobro osušilo. Zdaj pa napravi takole: Najprej odpri harmoniko, da boš prišel na notranjo stran mehu. Nekatere harmonike so zaprte na kljukice, druge z vijaki — ne vem kakšna je Tvoja — pa vem, da si jo gotovo že katerikrat odprl. Nato čisto določno ugotovi, kje je luknjica, kjer uhaja sapa; če je luknjica prav majhna si jo zaznamuj na mehu s kreda, da jo ne izgubiš. Odreži kos prav tankega usnja, katerega moraš z ostrim nožem še porezati, da bo kolikor mogoče tanek in upogljiv. Obreži ga tako velikega, da pokrije še kak cm na vsako stran luknjice ter ga natančno upogni, kakor je upognjen meh na tistem preluknjanem mestu. Krpo in meh okoli luknje namaži s čevljarским lepom ali »popom«, ki ga boš dobil pri vsakem čevljarju ter krpo dobro pritisni na meh in jo nekaj časa tišči med prstoma. Pop se kmalu posuši in zrak ne bo več uhajal. Mesto usnja lahko uporabiš močnejše knjigoveško platno ali kako zelo

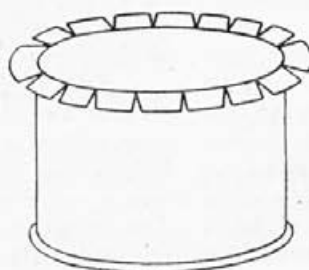
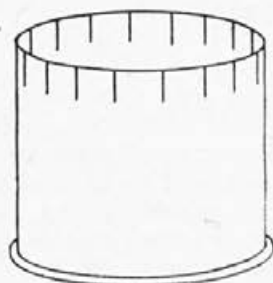
gosto tkanino. Krpo pa pritrdiš tudi lahko z raztopino, s katero krpajo kolesarji notranje cevi — gotovo jo poznaš. Krpica je v tem primeru kos tankega gumija, katero moraš dobro odrgniti s steklitim papirjem, očistiti moraš pa tudi tisti del mehu, kamor boš krpo pritisnil. Sploh delaj tako kakor pri kolesu. Preko gumija pa prilepi še kako tkanino, da bo boljše držalo. Tudi z mizarским klejem in sintetikom se za silo lahko zalepijo krpe, vendar je najboljši za take stvari čevljarский lep, ki je prožen in se ne lomi, ko suh. Prav vesel bom, če mi boš sporočil, da je Tvoja harmonika čila in zdrava.

Ob tej priliki menda ne bo brez koristi, če si malo ogledamo naša običajna lepiva, saj jih rabite vsi dan na dan in je treba, da poznate njih lastnosti in si jih znate ob dani priliki pripraviti sami.

Najnavadnejši je lep iz moke in vode, ki ga gotovo vsak pozna. Boljši je, če ga skuhamo, ima pa to slabo lastnost, da pušča, ko je suh bele madeže.

Veliko boljši je za lepljenje papirja arabski gumi, ki je raztopina neke inozemske smole in sode. V trgovini dobite tekoč gumi, cenejše pa izhajate, če kupite v drogeriji arabski gumi v koscih in ga v čisti mlačni vodi raztopite. Tudi gumi pušča madeže, ki sicer niso beli, ampak se svetlikajo, kar na papirju pač ni lepo.

Najboljši lep za papir je pa škrobov lep, ki si ga kuhamo iz škroba in vode. Škrob najprej v vodi raztopimo tako, da dobimo smetani podobno tekočino, katero vlivamo v vrelo vodo. Med vlivanjem prid-

no mešamo in ko se bela škrobova barva spremeni, je lep kuhan in uporaben. Zapomnite si, da je škrobov lep po ohlajenju veliko gosteji, kakor pravkar skuhan in da ne pušča na papirju nikakih madežev.

Za prilepljanje tkanin, usnja, lesa i. dr. rabimo mizarški klej, ki ga prodajajo v ploščicah. Ploščico kleja zavijemo v kako cunj, jo raztolčemo s kladivom v kose, damo v posodo ter nalijemo nanj toliko vode, da pokrije kose. Čez noč pustimo, da vsrka klej vodo ter ga potem skuhamo v dvojni posodi, da se nam ne prismodi. Prismojen klej zelo neprijetno diši in zgubi svojo lepilno moč. Notranjo posodo, v kateri je klej, napravite lahko sami iz primerne konzervne škatlice, s tem da zarežete na zgornjem obodu 1—2 cm dolge zareze in jih upognete nazaj, da se zataknejo ob rob lončka, v katerem je voda.

Sicer je pa iz slike vse to jasno razvidno. Če boste kuhali klej na ta način, se mamice ne bodo kregale radi smradu, kakor mi je zadnjič nekdo potožil.

Tudi čevljarški lep, ki je izvrstno lepivo za usnje, so včasih napravljali čevljarji sami. V vodi omehčana ješprenova (ječmenova) zrnja so zmečkali v kašo in nalili nanjo 30° do 40° toplo vodo. Čez nekaj dni je začela brozga kipeti in se končno spremenila v sluzasto lepivo »pop«. Kakor vidite je bila priprava tega lepiva prav enostavna, imela je pa to slabo lastnost, da je pri kipenju razvijala zelo močan smrad. Zdaj čevljarji raje kupujejo »pop«, ki se prodaja v malih lusknicah in se zmešan s toplo vodo spremeni v lepivo.

Razen omenjenih lepil imamo še mnogo drugih snovi, s katerimi lepimo, vendar ta za vas ne pridejo toliko v poštev.

Našemu Mirančku

V daljnih deželah, kjer si — bodi podravljen. Kolikor različnih cvetov je pogнала pomladna zemlja, toliko smo jih nabrali in opletli Tvoji mali grob. Le cvetje in solze Ti lahko poklanjamo, drugega ne potrebujemo od svojih tovarišev in tovarišic.

Preselil si se v lepše srečnejše kraje, kjer ni trpljenja in tuge skeleče. Mi ne moremo verjeti, da so se Tvoje očke zaprle za večno. Jasnina neba je utrinjala v njih. Miranček, Ti ne veš, kako prazen je svet brez Tebe. V novi zarji se koplje priroda, a mi ne vidimo njene lepote. A še to vedi, Miranček naš, da samo misel, da si srečen, presrečen, da je Tebi vse lepše in svetleje nego nam, nas tlaži.

Marta Presker v Rajhenburgu.

Potovanje na morje

Ko sem lani zvedela, da se popeljemo na Sušak, sem bila zelo vesela. Odpeležali smo se iz Brežic v soboto zjutraj proti Zagrebu. Tu smo se ustavili in prestopili

na drug vlak, ki nas je odpeljal po 3 urnem čakanju na Sušak, da vidimo naše lepo Jadransko morje, po katerem smo tako hrepeneli. Pogled na sinje morje prvokrat v življenju je nepozabljiv.

Vlak je drvel dalje in dalje, mrak je legal nad pokrajino in ob 20.45 uri smo zagledali razsvetljeni Sušak in lepo morje. Na kolodvoru nas je čakal član Jadranske straže in nas odpeljal na določeno mesto, kjer smo imeli prenočišče. Po celodnevni vožnji smo se odpočili in naspali.

Po prespani noči, smo drugi dan zjutraj ob 5. uri vstali in se odpravili, da se vkrucamo na parobrod »Topola«, na katerem smo tudi zajtrkovali. Po približno 4 urni krasni vožnji smo dospeli na obalo otoka Rab, se takoj izkrcali in odšli iskat prostor za kopanje. Za časa kopanja smo imeli priliko gledati tekme z jadrnicami in tekme v veslanju. Po kopanju smo si ogledali mesto Rab z njegovo krasno okolico. Kmalu pa je prišel čas, ko smo se morali posloviti od mesta in se z istim parnikom odpeljati proti Sušaku. Ker smo prispeli na Sušak že okoli polnoči, se nam je nudil krasen pogled na razsvetljeni Sušak in Reko. Takoj po pristanku ladje smo odhiteli v naše staro prenočišče.

Zopet smo prav dobro prespali noč v našem starem, udobnem prenočišču. Drugo jutro smo odšli po znamenitih stopnicah na Trsat, od koder se nam je nudil nepozabljen razgled na morje in Reko.

Cez vse zanimiva je krasna cerkev, kjer so v zahvalo za različne rešitve večji del mornarji ovekovečili svojo zahvalo.

Po ogledu cerkve smo si kupili nekaj skromnih spominov na Trsat ter se nato dali skupno slikati.

Takoj nato smo se podali v naše stanovanje, si vzeli kopalne obleke ter pohiteli v kopalnišče na Sušak. Dobro smo se okopali in v bližini restavracije obedovali.

Vse popoldne smo bili v vodi. Na večer smo si ogledali Sušak in mejni most ter ob 11. uri zvečer zopet legli k počitku.

Zadnji dan smo si še natančneje ogledali Sušak. Po zajtrku smo odšli na živilski trg, ki je lepo urejen in bogato založen posebno s sadjem. Obedovali smo zopet prav dobro v »Gradski pučki kuhinji«; popoldne je bil odrejen obisk Martinščice, kamor nas je pripeljal udoben avtobus.

Največje presenečenje smo doživeli tukaj. Našli smo naše znance Slovence — mornarje; nakar so nas povabili, da smo si ogledali naši podmornici »Hrabri« in »Osvetnik«, ki sta bili usidrani ravno pred Martinščico.

Po končanem ogledu smo bili od mornarjev pogoščeni. Odšli smo peš na Sušak, večerjali ter odšli na naše stanovanje in pripravili vse za nezaželjeni odhod.

Še je bilo časa, da se sprehajamo po obali našega Jadrana, a naglo je potekel. Odšli smo na kolodvor, posedli v pripravljene vlake, zaklicali »na svidenje«. Še ena noč in bili smo doma.

Greta Celec, mešč. šola v Brežicah.

Naša „turistika“

Pusti grad« je razvalina, katera stoji na hribčku nad našim mestom Šoštanjem. Pusti grad je prav za prav stolp visok 30 do 40 m. Na tem stolpu se naša »turistika« razvija. V toplih poletnih dnevih kar mr-goli nas, v same hlačke oblečenih fantov, okoli razvaline. Tu se skrivamo in igramo Indijance. Po končanih igrah pa plezamo na

stolp, največ na vzhodno steno, ker tam so zabiti v steno klini, katere je zabil nekdo, kateri je prvi prišel na vrh starega stolpa, za njim so priplezali njegovi prijatelji. Izmed nas najmlajših je prvi priplezal na vrh moj najljubši prijatelj Lorbek Rudolf in za njim pa jaz. Z vrha je jako lep razgled po naši lepi Šaleški dolini. Po najinem uspehu so fantje kar vreli na razvalino. Vsak je skušal doseči vrh. Pa to naskakovanje je imelo tudi svoje žrtve. Dva fanta sta telebnila na tla, prvi z višine kakšnih 7 m, drugi pa 10 m. Oba si nista prav nič storila. Pusti grad je bil zavzet v vzhodne strani, ostale strani pa so stale klubujoče. Zato smo se zbrali na griču trije prijatelji. Ogledovali smo si zahodno steno, zakaj na to smo hoteli priti. Pričeli smo plezati. Jaz prvi, Hubert drugi in Slavko tretji. Alojz pa je ostal na tleh, ako bi bilo treba komu pomagati. S sabo je imel vrv. Po četrtturnem plezanju po navpični steni smo priplezali na vrh. Na vrhu smo vriskali in peli. Zakaj ne bi, saj smo imeli »rekord«. Najbolj vesel sem bil jaz, ker sem prvi priplezal na vrh. Joj, nekaj sem pa skoro pozabil povedati. Ko smo plezali na vrh, smo namreč našli skobčevo gnezdo. Sklenili smo, da bomo pazili na to gnezdo. Hoteli smo namreč uloviti tega roparja in morilca naših ptic pevk. Toda dobili ga nismo nikoli.

Ravljen Ivan, Šoštanj.

Moja pitka

Mojo pitko rada imam,
ker je tako bela,
pase se po travici
in je prav vesela.

Zjutraj, kadar v šolo grem,
pitka še spančka;
mamica odpret ji gre,
pitka pa vstančka.

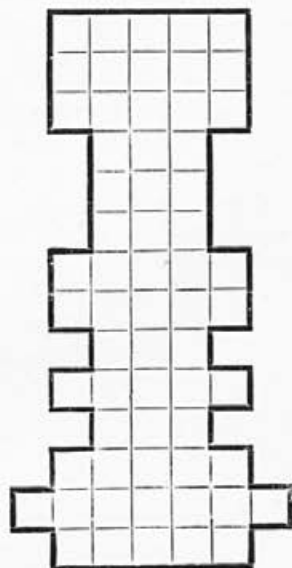
Moja pitka dobro ve,
kadar poldne bije,
hitro na stopnice gre
in po vratih bije.

Ko iz šole pridem jaz,
me pri vratih čaka,
ko pa po stopnicah grem,
za menoj koraka.

Vreš Anica, Vel. Lašče.

Stolp

Zložili: Rataj Filika in Pepelnjak Vikica iz Sv. Jurija ob juž. žel.

1. Kar blagoslovijo na cvetno nedeljo
2. Glavno mesto Češkoslovaške
3. Zaslužjeno mesto ob jadranski obali
4. Otok na Jadranskem morju
5. Osebni zaimsek
6. Žensko krstno ime
7. Ponoči razsvetljuje zemljo
8. Nedoločni zaimsek
9. Ptič, ki živi v Afriki
10. Predmestje Beograda
11. Kar dobivajo iz morja
12. Po čem hrepeni Italijan
13. Mesto v drinski banovini
14. Kar nam daje krava

Po sredi navzdol se čita ime vira našega bogastva.

Magični kvadrati

(Marjetica Pirkmajer — Ljubljana.)

1	2	3
2		
3		

1. žensko ime
2. domača žival
3. veznik

1	2	3
2		
3		

1. slaboumen
2. kazalni zaimsek
3. živalca v potoku

1	2	3
2		
3		

1. zver
2. moško ime
3. potrebščina za kuho

1	2	3	4
2			
3			
4			

1. žensko ime
2. številka
3. ubožica
4. žensko ime

Povsod vodoravno in navpično

Kdor pravilno reši obe uganki in bo izžreban, dobi:

Prvi izžrebanec — kopalno obleko

*drugi izžrebanec — blago za poletne
hlače ali krilo*

tretji izžrebanec — mladinsko knjigo

Jadranski teden

Da izrazimo našo veliko ljubezen in spontano voljo za jugoslovski Jadran, priredi organizacija Jadranske straže v dneh od 29. aprila do 6. maja v vsem območju dravske banovine »Jadranski teden«. Krajevni odbori in Poverjeništa Jadranske straže so o tem z okrožnico že obveščeni. Podmladki JS prejmejo navodila v nekaj dneh. »Jadranski teden« naj bo mogočna manifestacija vseh Slovencev za naše morje in pomorstvo. Tudi mladina naj pri tem vneto sodeluje ter s tem doprinese svoj del k razširjenju naše velike jugoslovanske ideje. Važno bo v tem tednu razpečavanje kolekov Jadranske straže, ki naj bo z njimi opremljena sleherna hiša in vsak zaveden dom. Krajevni odbori in Podmladki Jadranske straže prejmejo koleke po 25 p po 50 p in 5 Din. Vneto z njimi na delo od hiše do hiše, od znanca do znanca, da bo povsod javno dokumentirana naša pomorska zavest! Vsak Podmladkar in Podmladkarica vrši s tem svojo domoljubno dolžnost, pomore pa tudi sebi, ker bo socialni fond z razpečanimi kolki povečan in naš dom ob morju čimprej resnica. Otvorjen bo že letos in mnogo mladih stražarjev in stražaric bo že v prihodnjih počitnicah lahko dalje časa letovalo ob našem Jadranu. Zato vsi pridno na delo!

Kape Jadranske straže

Mnogo Podmladkov Jadranske straže se je pri sekciji PJS zanimalo za mornariške čepice in kape JS. Sekcija sedaj opozarja vse bratske Podmladke, da so jim na razpolago lične okrogle mornariške čepice za mlade stražarje ter kape JS za odrasle Podmladkarje in Podmladkarice. Kape odraslih so enake kapam članov JS. Mornariške čepice za dečke in deklice bele ali modre barve stanejo 25 Din, kape za odrasle Podmladkarje oz. Podmladkarice isto tako v beli ali modri barvi 45 Din franco Ljubljana. Istočasno sporočamo bratskim Podmladkom, da je sedaj predpisana za člane PJS ljubka uniforma, katere sliko prinese naš list v prihodnji številki. Obleka je uporabna za vsak dan in si jo bo nabavil lahko vsakdo, ki se to pomlad nanovo obleče. Gotovo se boste hoteli, dragi Podmladkarji in Podmladkarice, tudi vi postaviti v belomodri uniformi z mornariško čepico na glavi. Prosite Vaše starše, da počakajo z novo obleko še mesec dni. Uniforma je preprosta, a učinkovita in bo zelo poceni. Čepice nosijo trak z napisom Jadranska straža in jugoslovensko trobojnico. Naročila na kape naj vsak Podmladek nujno pošlje na sekcijo PJS pri kralj. banski upravi v Ljubljani ter navede velikost glave in barvo željene čepice oz. kape.

Čuvajmo naše morje!

K l i š e j e

eno- ali večbarvne
za časopise / knjige /
razglednice itd. izdeluje

klišarna

Jugografika

Ljubljana, Sv. Petra nasip 23